KAPADOKYA TURİZM RAPORU

NEVŞEHİR TİCARET ve SANAYİ ODASI 1926

AHİLER Kalkınma Ajansı Geleceğe Yön Verir

MART -2018

İÇİNDEKİLER

1. Kapadokya'nın Oluşumu ve Kısa Tarihçesi 5
2. Bir Dünya Mirası Olarak Kapadokya 6
3. Kapadokya'da Turizm Çeşitliliği 8
3.1. Doğa ve Kültür Turizmi 9
3.2. İnanç Turizmi 13
3.3. Sıcak Hava Balonu Turizmi 14
3.4. Termal ve Sağlık Turizmi 14
3.5. El Sanatları 14
3.6. Atlı Turizm 15
3.7. Kongre Turizmi 15
4. Kapadokya'da Konaklama 15
5. Kapadokya'da Ulaşım İmkânları 16
6. Kapadokya Bölgesinin GZFT Analizi 17
7. Sorunlar ve Çözüm Önerileri 21
8. Bölge Yönetimi Önerisi 26
8.1. Gerekçesi 26
8.2. Bölge Yönetimi Örnekleri 32
8.3. Önerilen İdari Yapı 36
8.4. Hukuki Dayanaklar 49

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kapadokya Dünya Miras Alanı İçerisinde Kabul Edilen Yerleşimler.....6
Tablo 2: Hem 'Kültürel' Hem 'Doğal Miras' Olarak Tescillenen Yerler (UNESCO, 2018).....7
Tablo 3: Yalnızca 'Kültürel' Olarak Tescillenen Yerler.....7
Tablo 4: 2017 Yılında En Çok Ziyaret Edilen 10 Ören Yeri 9
Tablo 5: 2017 Yılında Ülkemizde En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze.....10
Tablo 6: 2014 yılından bu yana Nevşehir'deki müze ziyaretçi sayıları (KTB, 2018) 12
Tablo 7: 2018 Yılı İtibariyle Kozaklı İlçesindeki Termal Tesislerin İstatistikleri (KTB, 2018) 14
Tablo 8: Kapadokya Korunan Alanlar Bilgisi.....29

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Eğitim Durumlarına Göre Turist Profili (TÜİK, 2018) 8
Şekil 2: Temsili Yeraltı Şehri Çizimi (Okuyucu, 2008) 11
Şekil 3: Konaklama İstatistikleri (KTB, 2017) 16
Şekil 4: Sit Alanları ile Milli Park Sınırları 31
Şekil 5: Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Teşkilat Şeması 33
Şekil 6: İstanbul Sit Alanları Alan Yönetimi Başkanlığı Teşkilat Şeması 34
Şekil 7: Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Sınırları 36
Şekil 8: Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığı Teşkilat Şeması 40

1. Kapadokya'nın Oluşumu ve Kısa Tarihçesi

Bundan 60 milyon yıl önce Erciyes, Hasandağı ve Göllüdağ'ın püskürttüğü lav ve küller Anadolu'nun bağrında yumuşak bir tabak oluşturur ve bu tabaka yüzyıllarca süren yağmur, akarsu ve rüzgarların aşındırmasıyla eşsiz güzellikteki bir coğrafyanın ortaya çıkmasına yol açar. Bu coğrafyanın adı Pers dilinde 'Güzel Atlar Ülkesi' anlamına gelen Kapadokya'dır.

Dünyaca meşhur peri bacaları ve muhteşem vadileriyle her yıl milyonlarca insanı kendisine hayran bıraktıran bu coğrafya, tarih boyunca çok sayıda medeniyete, sayısız devlete, farklı farklı inançlara ve kültürel değerlere ev sahipliği yapmıştır. Milattan Önce 7000'den günümüze uzanan bu tarih yolculuğunda Hititler, Frigyalılar, Persler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklular ve Osmanlılar gibi devletler bu coğrafyada iz bırakarak Kapadokya'nın güzelliklerine muazzam bir kültürel derinlik katmış, doğanın ve insanlığın ayrı ayrı çabalarıyla bir araya getirerek harmanladığı muhteşem bir turizm bölgesinin ortaya çıkmasına katkı sağlamışlardır.

Kapadokya Bölgesi, Nevşehir, Aksaray, Niğde, Kayseri ve Kırşehir illerinin kapladığı bir alandan oluşmaktadır. Daha dar bir alan olan ve "Çekirdek Kapadokya" olarak da adlandırılan kayalık Kapadokya Bölgesi ise Uçhisar, Ürgüp, Avanos, Göreme, Derinkuyu, Kaymaklı, Ihlara ve çevresinden ibarettir. Bölge olarak Kapadokya'nın büyük bir kısmı Nevşehir ili sınırları içerisinde kalmaktadır.

2. Bir Dünya Mirası Olarak Kapadokya

Dünyada insanlık için önemli kültürel mirasları tescil etmek ve bu değerleri koruyarak gelecek nesillere aktarmak amacıyla faaliyet gösteren Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), 1972 yılında Paris'te düzenlenen UNESCO Genel Konferansı'nda imzalanan bir sözleşmeyle "Dünya Mirası" odaklı uluslararası birtakım misyonlar üstlenmiştir. Bu misyonlar çerçevesinde UNESCO; doğal ve kültürel mirasları tescil etmeyi, ülkeleri bu sözleşmeyi imzalayarak doğal ve kültürel mirasları korumaya teşvik etmeyi, yerel halkı da doğal ve kültürel mirası koruma misyonuna dâhil ederek uluslararası işbirliği sağlamayı amaç edinmiştir.

Kapadokya'nın eşsiz doğal güzelliği UNESCO Dünya Miras Komitesi'nce 1985 yılında tescil edilerek Dünya Mirası Listesi'ne dahil edilmiştir. Bu tescil sürecinde Göreme Milli Parkı ve Kapadokya, Komite'nin kendi ifadeleriyle karşıladığını belirttiği aşağıdaki doğal ve kültürel ölçütleri karşılamıştır:

- *"Kapadokya'da kayalara yapılmış tapınaklar, nitelikleri ve sıklıkları nedeniyle benzersiz sanatsal başarı örneği ve ikonoklast sonrası dönem Bizans sanatının eşsiz örneklerini sunarlar."*
- *"Kayalara yapılmış meskenler, köyler, manastır ve kiliseler IV. yüzyıl Bizans İmparatorluğundan Türk hâkimiyetine kadar olan döneme kadarki şehrin bozulmamış görünümünü korumaktadırlar."*
- *"Doğal erozyonun ve son zamanlarda turizmin müşterek etkilerine maruz kalan Kapadokya geleneksel insan yerleşiminin olağanüstü bir örneği olmuştur."*

Kapadokya Bölgesi'nin UNESCO tarafından tescil edilmesi, ülke turizmi açısından çok yüksek önemi haiz doğal ve kültürel bir zenginliğe sahip olunmasının tescilinin yanı sıra hem şimdiki hem de gelecek nesillere ilham kaynağı oluşturacak, tüm insanlığa ait, ortak bir mirasa sahip olunduğunun da tescilidir. UNESCO tarafından 1985 yılında Kapadokya Dünya Mirası Alanı içerisinde kabul edilen yerleşimler şunlardır:

Tablo 1: Kapadokya Dünya Miras Alanı İçerisinde Kabul Edilen Yerleşimler

Alan	İli	İlçesi
Göreme Milli Parkı	Nevşehir	Avanos/Ürgüp
Kaymaklı Yeraltı Şehri	Nevşehir	Merkez
Derinkuyu Yeraltı Şehri	Nevşehir	Derinkuyu
Karain Köyü Yerleşmesi	Nevşehir	Ürgüp

Karlık Köyü Yerleşmesi	Nevşehir	Ürgüp
Yeşilöz Köyü Yerleşmesi	Nevşehir	Ürgüp
Soğanlı Köyü Yerleşmesi	Kayseri	Yeşilhisar

Göreme Milli Parkı ve Kapadokya'nın UNESCO tarafından tescil edilmesinin bir başka önemi de, bu değerlerin, hem kültürel hem de doğal miras olarak Türkiye'de UNESCO tarafından tescil edilen ilk varlıklarından olmasıdır. 2018 yılı itibariyle Kapadokya, Pamukkale ile birlikte Türkiye'nin UNESCO tarafından hem kültürel hem de doğal miras olarak tescil edilen iki yerinden birisidir.

Tablo 2: Hem 'Kültürel' Hem 'Doğal Miras' Olarak Tescillenen Yerler (UNESCO, 2018)

Yer Adı	Tescil Yılı
Göreme Milli Parkı ve Kapadokya (Nevşehir)	1985
Pamukkale-Hierapolis (Denizli)	1988

Ülkemizde UNESCO tarafından yalnızca kültürel varlık olarak tescillenen yer sayısı ise 15'dür. Dünya genelinde ise 832'si kültürel, 206'sı doğal ve 35'i karma (hem kültürel hem de doğal) olmak üzere 1073 varlık Dünya Miras Listesinde yer almaktadır (UNESCO, 2018).

Tablo 3: Yalnızca 'Kültürel' Olarak Tescillenen Yerler

Yer Adı	Tescil Yılı
İstanbul'un Tarihi Alanları (İstanbul)	1985
Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas)	1985
Hattuşaş (Boğazköy) – Hitit Başkenti (Çorum)	1986
Nemrut Dağı (Adıyaman - Kahta)	1987
Xanthos-Letoon (Antalya – Muğla)	1988
Safranbolu Şehri (Karabük)	1994
Truva Antik Kenti (Çanakkale)	1998
Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne)	2011
Çatalhöyük Neolitik Kenti (Konya)	2012
Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir)	2014
Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa)	2014
Diyarbakır Surları ile Hevsel Bahçeleri	2015
Efes Antik Kenti	2015
Ani Arkeolojik Sit Alanı	2016
Afrodisias Antik Kenti	2017

3. Kapadokya'da Turizm Çeşitliliği

Kapadokya Bölgesi turizm çeşitliliği bakımından yerli ve yabancı turistlere birçok imkân sunmaktadır. İmkânların çeşitli olması farklı profilden pek çok turistin bölgeye çekilmesini sağladığı gibi özellikle bazı turizm faaliyetlerinin niteliği bakımından eğitim seviyesi yüksek profilde olan turistin bölgeye gelmesini sağlamaktadır. Bu durum istatistiklerde de ortaya çıkmaktadır. Nevşehir, eğitim durumuna göre gelen turist bakımından Türkiye'de birinci sıradadır.

Şekil 1: Eğitim Durumlarına Göre Turist Profili (TÜİK, 2018)

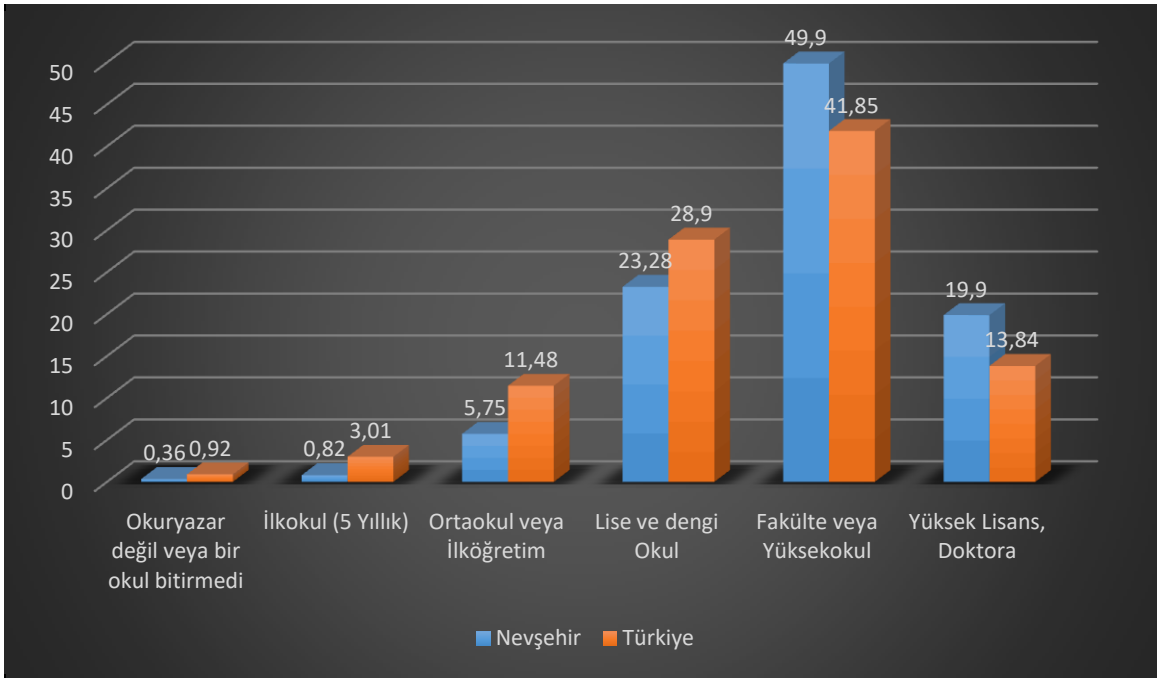

Kapadokya Bölgesi sahip olduğu doğal ve kültürel zenginliklerden ötürü birçok turizm çeşidini bir arada barındırmaktadır:

- Doğa ve Kültür turizmi
- İnanç Turizmi
- Sıcak Hava Balonu Turizmi
- Termal ve Sağlık Turizmi
- El Sanatları
- Atlı Turizm
- Kongre Turizmi

3.1. Doğa ve Kültür Turizmi

Kapadokya, UNESCO Dünya Doğal ve Kültürel Miras listesinde 1985 yılında 357. sırada kayıtlı bulunan 'Göreme Doğal ve Tarihi Milli Parkı', Zelve Açık Hava Müzesi, Hacıbektaş Veli Müzesi, tüfik arazilerden oluşan muhteşem görünümlü vadileri, kiliseleri, kervansarayları, doğal sit alanları ve yeraltı şehirleri ile doğa ve kültür turizmi için eşsiz bir potansiyele sahiptir.

Göreme Açık Hava Müzesi: Nevşehir'e 13 km. uzaklıkta ve Göreme kasabasının 2 km. doğusunda yer alan bir kaya yerleşim yeridir. M.S. 4. yüzyıldan 13. yüzyıla kadar yoğun bir şekilde manastır hayatı yaşanmıştır. Hemen her kaya bloğunun içinde kiliseler, şapeller, yemekhaneler ve oturma mekânları mevcuttur. Bugünkü Göreme Açık Hava Müzesi manastır eğitim sisteminin başlatıldığı yer olarak kabul edilir. Soğanlı, Ihlara, Açıksaray aynı eğitim sisteminin daha sonraları görüldüğü yerlerdir. Kiliseler, 2 tür teknikle boyanmıştır. Birincisi, doğrudan doğruya kaya yüzeyi düzeltilerek üzerine yapılan boyama; ikincisi ise, kaya üzerine yapılan secco (tempera) ve fresko tekniği ile yapılan boyamadır. Kiliselerde işlenen konular İncil ve Hz. İsa'nın hayatından alınmıştır. Göreme Açık Hava Müzesi'nde Kızlar ve Erkekler Manastırı, Aziz Basil Kilisesi, Elmalı Kilise, Aziz Barbara Kilisesi, Yılanlı Kilise, Karanlık Kilise, Çarıklı Kilise ve Tokalı Kilise bulunmaktadır. Göreme Açık Hava Müzesi 2017 yılında yaklaşık 683 bin ziyaretçisi ile ülkemizin en fazla ziyaret edilen üçüncü örenyeri olmuştur. (KTB, 2018).

***Tablo 4*:** 2017 Yılında En Çok Ziyaret Edilen 10 Ören Yeri

Sıra No	Ören Yeri	Ziyaretçi Sayısı
1	Denizli Pamukkale (Hierapolis) Örenyeri	1.494.893
2	İzmir Efes Örenyeri	996.800
3	**Nevşehir Göreme Örenyeri**	**682.785**
4	**Aksaray Ihlara Vadisi Örenyeri**	**386.590**
5	Çanakkale Troia Örenyeri	329.258
6	**Nevşehir Kaymaklı Yeraltı Şehri**	**311.675**
7	**Nevşehir Derinkuyu Yeraltı Şehri**	**292.465**
8	Antalya Alanya Kalesi	241.418
9	Antalya Aspendos Örenyeri	229.354
10	Antalya Myra Örenyeri	187.174

Zelve Açık Hava Müzesi: Avanos'a 5 km, Paşabağlarına 1 km uzaklıktaki Zelve, Aktepe'nin dik ve kuzey yamaçlarında kurulmuştur. Üç vadiden oluşan Zelve Ören Yeri, peribacalarının en yoğun olduğu yerdir. Vadideki peribacaları sivri uçlu ve geniş gövdelidir. Zelve 9. ve 13. yüzyılda

Hıristiyanların önemli yerleşim ve dini merkezlerinden biri olmuş; aynı zamanda rahiplere ilk dini seminerlerde bu yörede verilmiştir. Yamaçların dibinde yeralan 'Direkli Kilise' Zelve'deki manastır hayatının ilk yıllarına aittir. Kilise süslemelerinde tercih edilen kabartma haçlar daha çok ikonoklastik düşünce ile yakından ilgilidir. İkonoklastik Dönem öncesine tarihlenen Balıklı, Üzümlü ve Geyikli Kiliseler vadinin önemli kiliselerindendir.

1952 yılına kadar iskân edilmiş vadide manastır ve kiliselerden başka yerleşim yerleri, iki vadiye açılan tünel, değirmen, cami ve güvercinlikler bulunmaktadır.

Hacıbektaş Veli Müzesi: Hacı Bektaş Veli'nin öğretisinin temellerini attığı ve Alevi-Bektaşi düşüncesinin olgunlaştığı Külliye, 16 Ağustos 1964 tarihinden bu yana müze olarak hizmet vermekte ve yaklaşık 499 bin ziyaretçisi ile ülkemizin en fazla ziyaret edilen dördüncü müzesi konumundadır.

Tablo 5: 2017 Yılında Ülkemizde En Çok Ziyaret Edilen 10 Müze

Sıra No	Müze	Ziyaretçi Sayısı
1	Konya Mevlana Müzesi	2.480.433
2	İstanbul Topkapı Sarayı Müzesi	1.932.726
3	İstanbul Ayasofya Müzesi	1.892.250
4	**Nevşehir Hacıbektaş Müzesi**	**498.880**
5	Ankara Cumhuriyet Müzesi	360.879
6	İstanbul Topkapı Sarayı - Harem Dairesi	353.285
7	İstanbul Arkeoloji Müzeleri	299.616
8	Antalya Aziz (St.) Nikolaos Müzesi	287.581
9	Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi	189.246
10	Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi	167.958

Hacıbektaş Arkeoloji ve Etnoğrafya Müzesi: 1988 yılında hizmete açılan müzede, Karahöyük kazılarında elde edilen arkeolojik buluntular sergilenmektedir.

Özel Müzeler: Bölgede özel müze statüsünde yer alan müzeler şu şekildedir:

- Kapadokya Kültür Müzesi
- Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi
- Güray Çömlekçilik Müzesi

Kapadokya İsmail Akman Polis Müzesi'nde Polis Teşkilatının gelişim süreci, Kapadokya Kültür Müzesi'nde bölge halkının kültür ve gelenekleri, Kapadokya Sanat ve Tarih Müzesi'nde el yapımı bebekler ile tarihe mal olmuş insanların kompozisyonları ve Güray Çömlekçilik Müzesi'nde ilk çağdan günümüze çömlekçiliğin evrimi sergilenmektedir.

Vadiler: İçerlerinde sayısız barınak, kilise, mezar ve güvercinlikler bulunduran vadiler Kapadokya'nın görülmesi gereken eşsiz güzelliklerindendir. Özellikle doğa yürüyüşleri için yaygın olarak kullanılan vadiler konser gibi etkinliklere de ev sahipliği yapmaktadır.

Yeraltı Şehirleri: Kapadokya Bölgesi'nin en ilginç kültürel zenginliklerinden biri olan çeşitli büyüklükteki yeraltı yerleşimlerinin sayısı 150-200 civarındadır. Ancak 25.000 km karelik bir alanı kaplayan bölgenin bütün kasaba ve köylerinde büyüklü küçüklü kaya yerleşimi bulunduğundan bu sayının daha da artması kuvvetle muhtemeldir. Kapadokya Bölgesi, geçmişte sık sık çeşitli saldırılara maruz kaldığından, bu şehirlerin yapılış amacı, daha çok tehlike anında halkın geçici olarak sığınmasını sağlamaktır. Yeraltı şehirleri aynı zamanda yörede bulunan hemen hemen her eve gizli geçitlerle bağlantılıdır (Gülyaz, 2013). Kaymaklı Yeraltı Şehri 2017 yılında ağırladığı 311 bin ziyaretçi ile ülkemizde en fazla ziyaret edilen altıncı, Derinkuyu Yeraltı Şehri ise ağırladığı 292 bin ziyaretçi ile en fazla ziyaret edilen yedinci örenyeridir (KTB, 2018)

Şekil 2: Temsili Yeraltı Şehri Çizimi (Okuyucu, 2008)

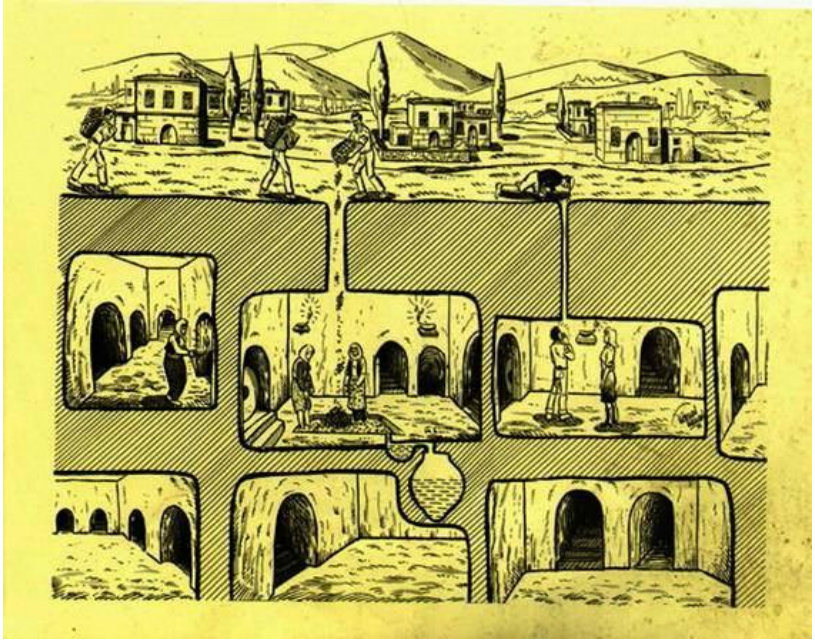

Kiliseler: Kapadokya Bölgesi'nin yumuşak kaya yapısı sebebiyle bölge halkı kayaların içlerine birçok ev, kilise ve manastır oymuştur. Bugün bölgedeki kayadan oyma kilise sayısının 1.000 adetten fazla olduğu tahmin edilmektedir. Özellikle ilk Hristiyanlar tarafından sığınmak için kullanılan mekânlarda Bizans sanatının önemli örnekleri yer almaktadır. Bölgedeki en önemli kiliseler Karanlık Kilise, Tokalı Kilise, Elmalı Kilise ve Çarıklı Kilisedir.

Kervansaraylar ve Medreseler: Selçuklu döneminde ticaretin en önemli unsurlarından olan Kervansaraylar ile Selçukluların kültür, sanat ve bilim konularında eleman yetiştirdiği Medreseler Kapadokya Bölgesi'nde yaygın olarak bulunmaktadır. En önemli kervansaraylar Saruhan, Sultanhanı ve Ağzıkarahan iken en önemli medreseler Taşkınpaşa Medresesi, Hunat Hatun Medresesi, Giyasiye Medresesi ve Ak Medresedir.

Tablo 6: 2014 yılından bu yana Nevşehir'deki müze ziyaretçi sayıları (KTB, 2018)

	2014	2015	2016	2017	2018 (Mart İtibarıyla)
Göreme Açık Hava Müzesi	1.080.763	978.723	510.115	688.989	166.950
Kaymaklı Yeraltı Şehri	466.228	413.278	43.115	318.030	79.762
Derinkuyu Yeraltı Şehri	420.690	421.456	285.885	299.282	48.994
Hacıbektaş Veli Müzesi	394.257	365.601	334.093	523.273	20.640
Karanlık Kilise	166.063	128.580	58.120	59.091	15.022
Zelve Ören Yeri	114.880	102.847	96.570	102.165	12.493
Özkonak Yeraltı Şehri	96.918	87.271	53.282	79.393	15.471
Çavuşin Kilise	24.847	27.351	31.685	31.129	1.493
Gülşehir Açık Saray	18.910	12.523	10.136	10.471	2.546
Ürgüp Müzesi	14.175	18.248	13.533	15.613	1.818

Gülşehir St. Jean Kilise	12.846	10.238	7.966	13.503	3.419
Hacıbektaş Arkeoloji ve Etnoğrafya Müzesi	12.618	10.473	10.345	17.609	1.730
Tatlarin Yeraltı Şehri	8.349	5.681	6.509	6.611	1.115
Hacıbektaş Atatürk Evi	7.214	6.705	12.224	11.306	1.159
Nevşehir Merkez Müze	6.616	5.945	5.273	6.414	1.477
El Nazar Kilise	6.169	6.948	6.272	7.914	-
Mazı Yeraltı Şehri	-	6.205	8.370	15.579	9.773
Toplam	**2.851.543**	**2.608.073**	**1.493.493**	**2.206.372**	**383.862**

3.2. İnanç Turizmi

Hristiyanlığın ilk dönemlerinde peri bacalarına oyulmuş kiliseleriyle Kapadokya, Türkiye'de inanç turizmi açısından oldukça önemli ve ünlü bir merkezdir. Kapadokya Bölgesi'nin yumuşak kaya yapısı sebebiyle bölge halkı kayaların içlerine birçok ev, kilise ve manastır oymuştur. Bugün bölgedeki kayadan oyma kilise sayısının 1.000 adetten fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Özellikle ilk Hristiyanlar tarafından sığınmak için kullanılan mekânlarda Bizans sanatının önemli örnekleri yer almaktadır. Bölgedeki en önemli kiliseler Karanlık Kilise, Tokalı Kilise, Elmalı Kilise ve Çarıklı Kilisedir. Ayrıca Göreme Açık Hava Müzesi'nin hemen her kaya bloğunun içinde kiliseler, şapeller, yemekhaneler ve oturma mekânları mevcuttur.

Zelve, 9. ve 13. yüzyılda Hıristiyanların önemli yerleşim ve dini merkezlerinden biri olmuş; aynı zamanda rahiplere ilk dini seminerlerde bu yörede verilmiştir. Yamaçların dibinde yer alan 'Direkli Kilise' Zelve'deki manastır hayatının ilk yıllarına aittir. Kilise süslemelerinde tercih edilen kabartma haçlar daha çok ikonoklastik düşünce ile yakından ilgilidir. İkonoklastik Dönem öncesine tarihlenen Balıklı, Üzümlü ve Geyikli Kiliseler vadinin önemli kiliselerindendir.

Hacı Bektaş Veli'nin öğretisinin temellerini attığı ve Alevi-Bektaşi düşüncesinin olgunlaştığı Hacı Bektaş Veli Külliyesi bölgemizde ve ülkemizdeki inanç turizmine yönelik en önemli yerleşimlerden birisidir. Her yıl düzenli olarak ulusal ve uluslararası boyutta Hacı Bektaş Veli Anma törenleri burada gerçekleştirilmekte ve binlerce insan burayı ziyaret etmektedir.

3.3. Sıcak Hava Balonu Turizmi

Sıcak hava balonuyla turistik amaçlı uçuşlar Kapadokya Bölgesi'nde 1991 yılından bu yana yapılmaktadır. Bölge bu alanda dünya çapında üne sahiptir ve Google, Yandex gibi yabancı arama motorlarında yapılacak "en iyi balon turu destinasyonları" şeklindeki aramalarda yabancılar tarafından yapılan listelerin hemen hemen hepsinde Kapadokya'nın yer aldığı görülecektir.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne kayıtlı 26 sıcak hava balonu firmasının 25'i Nevşehir'de ve 1'i Aksaray'da olmak üzere tamamı Kapadokya'da faaliyet göstermektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre 2017 yılında toplam 326.446 kişi balona binmiştir.

3.4. Termal ve Sağlık Turizmi

Nevşehir ili Kozaklı ilçesi kaplıcaları, Alman Kaplıcaları Birliği sınıflamasına göre Sodyum'lu, Kalsiyum'lu ve Klor'lu olup A ve C grubu şifalı sular grubuna girmektedir. Su sıcaklığı 27°C ve 93°C arasında değişmektedir. Sağlık turizminde önemli bir yere sahip kaplıcalar ve içmeceler Kozaklı ilçesinde son yıllarda yapılan yatırımlarla kendini hissettirir duruma gelmiştir.

Kozaklı ilçesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca ilan edilen "Orta Anadolu Termal Turizm Bölgesi" içerisinde yer alarak destinasyon oluşturabilecek kapasiteye sahip, diğer turizm türleri ile entegre olabilecek ve öncelikli geliştirilecek bölgeler arasında sayılması ve 2643 sayılı Turizm Teşvik Kanununun uygulanacak olması sebeplerinden dolayı profesyonel yatırımcılar için bir fırsat ve avantaj oluşturmaktadır.

Tablo 7: 2018 Yılı İtibariyle Kozaklı İlçesindeki Termal Tesislerin İstatistikleri (KTB, 2018)

	Otel Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Bakanlık Belgeli Otel Sayısı	5	611	1.754
Yerel Yönetimlerden Belgeli Otel Sayısı	14	967	3.557
Toplam	19	1.578	5.311

3.5. El Sanatları

Kapadokya'nın doğal ve kültürel varlıkları yörede el sanatlarının gelişmesinde büyük rol oynamıştır. Özellikle Avanos ilçesi bölgenin el sanatları merkezi olarak tanınırken başta çömlekçilik ve halı-kilim dokumacılığı olmak üzere el yapımı bebek üretimi ile oniks taş işlemeciliği bölgedeki el sanatlarını oluşturur.

3.6. Atlı Turizm

Kapadokya Eski Pers dilinde "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelmektedir. Bu bağlamda da alternatif turizm çeşitlerinden olan ve Güzel Atlar Ülkesi Kapadokya ile tarihsel bir bağı bulunan atlı turizm Kapadokya'da yaygın bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Bölgede 20'den fazla atlı turizm gerçekleştiren işletme bulunmakta olup bu işletmeler 3 günden 15 güne kadar uzanan atlı turlar düzenleyerek turistlerin hem bölgede daha fazla süre kalmasını sağlamakta hem de turistleri kırsal kesimdeki evlerde konaklatarak turizm gelirlerinin kırsala yayılmasına katkıda bulunmaktadır.

3.7. Kongre Turizmi

Kapadokya'nın çekiciliği, bölgenin önemli bir kongre turizmi merkezi olmasına imkân sağlamıştır. Bölgedeki turistik işletmeler, kongre ve toplantı salonlarında zaman zaman ulusal ve uluslararası kongrelere, toplantılara, yüz yüze iş (B2B) görüşmelerine, sempozyumlara vb. ev sahipliği yapmaktadır.

4. Kapadokya'da Konaklama

Kapadokya, konaklama açısından yerli ve yabancı turistlere pek çok cazip seçenek sunmaktadır. Bölgede Bakanlık belgeli 110, yerel yönetimlerden belgeli 308 adet olmak üzere toplam 418 adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Bu tesisler toplam 11.092 oda ve 24.267 yatak kapasitesiyle (Nevşehir Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü, 2018) hizmet vermekte olup ağırlıklı olarak kaya otel ve pansiyon şeklinde olmakla birlikte bölgede DoubleTree By Hilton, Ramada gibi büyük zincir oteller de mevcuttur. Crowne Plaza, Mariott International gibi zincir oteller de bölgede yatırıma başlamış olup 2019 yılında yatırımlarını tamamlayarak hizmete gireceklerdir.

Bölgenin konaklama açısından en öne çıkan yönü 'mağara otel' ya da 'kaya otel' konseptli konaklama yatırımlarıdır. Bölgenin doğal kayalık yapısı içerisinde yer alan mağaralara ya da kayalık boşluklara inşa edilmiş bu oteller, sunduğu muazzam ambiyansı havuz, şömine gibi son derece lüks imkânlarla da bir araya getirerek gelir düzeyi yüksek turistlere sadece Türkiye'de değil dünyada eşi benzeri olmayan bir deneyimi yaşatmaktadır.

Şekil 3: Konaklama İstatistikleri (KTB, 2017)

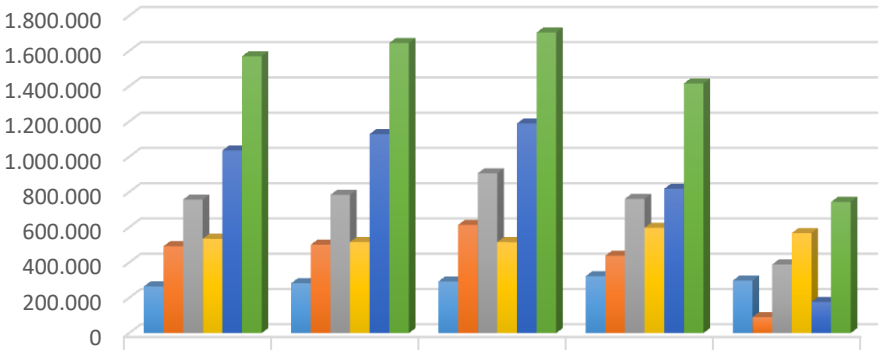

	2012	2013	2014	2015	2016
Tesise Geliş Sayısı (Yerli)	264.599	282.437	292.772	322.849	298.222
Tesise Geliş Sayısı (Yabancı)	492.758	501.507	613.392	438.860	91.007
Tesise Geliş Sayısı (Toplam)	757.357	783.944	906.164	761.709	389.229
Geceleme Sayısı (Yerli)	535.112	516.564	516.008	597.448	567.349
Geceleme Sayısı (Yabancı)	1.035.497	1.128.833	1.188.791	818.645	176.790
Geceleme Sayısı (Toplam)	1.570.609	1.645.397	1.704.799	1.416.093	744.139

5. Kapadokya'da Ulaşım İmkânları

Kapadokya Bölgesine ulaşım hâlihazırda karayolu ve havayolu ile sağlanabilmektedir. Bölge Anadolu'nun tam ortasında bulunmasından dolayı ülkemizin kuzey-güney ve doğu-batı karayolları kesişim noktalarında yer almakta ve etkin bir karayolu ulaşım ağına sahiptir.

Kapadokya Bölgesine havayolu ile ulaşımda Gülşehir ilçe sınırları içerisinde merkeze 30 km uzaklıkta bulunan yıllık 700.000 kişi kapasiteli 'Nevşehir Kapadokya Havalimanı' yaygın olarak kullanılmaktadır. Nevşehir Kapadokya Havalimanından İstanbul Atatürk Havalimanına ve Sabiha Gökçen Havalimanına karşılıklı seferler bulunmakta olup yurt içindeki başka hatlara ya da yurt dışına doğrudan seferler bulunmamaktadır.

Kapadokya Bölgesine havayolu ulaşımda kullanılan bir diğer havalimanı ise 'Kayseri Erkilet Havaalanı'dır. Kayseri Erkilet Havaalanı Kapadokya'nın merkezi olarak anılan Göreme'ye 80 km, Avanos'a 73 km ve Ürgüp'e 76 km'dir.

Hâlihazırda tren yolu bölge ulaşımında hiç kullanılmamakta olup Antalya-Kayseri arasına 2023 yılına kadar yapılacak hızlı tren projesi ile 5 şehir birbirine bağlanacaktır. Hızlı tren hattı Antalya, Konya, Aksaray, Nevşehir ve Kayseri illerini kapsayacaktır. Böylelikle ülkemizin en fazla turist çeken turizm destinasyonlarından birisi olan Antalya ile Mevlana Türbesine ev sahipliği yapan Konya'nın Kapadokya bölgesine bağlanması sağlanmış olacaktır.

6. Kapadokya Bölgesinin GZFT Analizi

<table>
<tr><th></th><th>Dış Çevre Faktörleri</th><th>İç Çevre Faktörleri</th></tr>
<tr><td rowspan="13">Güçlü Yönler</td><td>Turizm endüstrisinin refah ve eğitim seviyesiyle birlikte küresel ve ulusal çapta büyüyor olması (Turist sayısı 2017 UNWTO (Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü) verilerine göre 1.322 milyon kişi olmuştur)</td><td>Turistik ürün çeşidinin fazla olması (Mağara oteller, Kültürel ve dini öğeler, balonculuk, bisiklet, trekking gibi spor aktiviteleri, gastronomi, coğrafi özellikler v.b.)</td></tr>
<tr><td>Alternatif turizm çeşitlerine olan talebin dünya genelinde artış göstermesi (Agro turizm, doğa turizmi, inanç turizmi, hava sporları turizmi, kış turizmi, sağlık turizmi, dağcılık, mağara turizmi, binicilik v.b.)</td><td>Kapadokya’nın sıcak hava balonculuğunda dünyadaki en önemli merkezlerden birisi olması (Hemen hemen her gün yaklaşık 100 balonun aynı anda uçtuğu ve bu alanda en büyük kapasiteye sahip tek yer olarak bilinmektedir)</td></tr>
<tr><td>Niş turizmin Post-Modernizmle birlikte gelişme göstermesi ve mağara turizmi gibi alternatif ve kültürel turizm taleplerinin öne çıkması</td><td>Peribacaları, vadiler gibi doğal oluşumlara, yeraltı şehirleri, kiliseler, kayadan oyma yerleşim alanları gibi tarihi ve kültürel mekânlara ev sahipliği yapan Kapadokya’nın dünya turizminde alternatifinin bulunmaması</td></tr>
<tr><td>Kapadokya’nın 1985 yılından itibaren UNESCO Dünya Miras listesine alınmasının markalaşmaya katkısı</td><td>Hristiyanlık felsefesinin doğuş yerlerinden olması ve Alevi Bektaşi düşüncesinin olgunlaştığı Hacıbektaş’a ev sahipliği yapması sebebiyle inanç turizmi potansiyelinin yüksek olması</td></tr>
<tr><td>Kapadokya markasının uluslararası alanda bilinirliğinin yüksek olması</td><td>Kapadokya Bölgesi’nin büyük kısmının milli park statüsünde ve UNESCO Dünya Miras Listesi’nde yer alması sebebiyle koruma altında bulunuyor olması</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Ülkemizin diğer turizm destinasyonlarına kıyasla Kapadokya’nın dünyanın hemen her ülkesinden ve bölgesinden turistleri ağırlaması</td><td>Kapadokya’da özellikle Nevşehir ilinin turizm konusunda tecrübe sahibi olması, insan kaynağı konusunda belirli bir rekabet seviyesine ulaşmış olması</td></tr>
<tr><td>Coğrafi olarak bölgenin stratejik bir konumda yer alması</td></tr>
<tr><td>Ülkemizin diğer turizm destinasyonlarına kıyasla Kapadokya’yı ziyaret eden turistlerin eğitim seviyelerinin daha yüksek olması</td></tr>
<tr><td>Kapadokya Bölgesi’nin dört mevsim turizme uygun olması</td></tr>
<tr><td></td><td>Kapadokya Bölgesi’nin doğal ve tarihi dokusu sebebiyle fotoğrafçılık, resim gibi sanatsal faaliyetler için bir cazibe merkezi olması ve sosyal medyada sık sık yer alması</td></tr>
<tr><td></td><td>Kapadokya’nın sinematografik bir yapıya sahip olması</td></tr>
</table>

	Dış Çevre Faktörleri	İç Çevre Faktörleri
Zayıf Yönler	Yaşanılan konjonktürel sorunların dönem dönem Kapadokya turizmini olumsuz etkilemesi	Kurumlar arasında yetki karmaşasının yaşanması ve hızlı karar alma mekanizmasının olmaması
	Güvenlik sorunu algısının çok hızlı bir şekilde basın ve sosyal medya aracılığıyla yayılabilmesi	Turist sayısı ve profilinin yüksek olmasına rağmen bu profile hitap edebilecek restoran, eğlence merkezi gibi sosyal tesislerin yetersiz oluşu
		Hizmet sektörü çalışanlarının bir kısmının kalifiye olmaması ve yabancı dil seviyelerinin yeterli olmaması
		Doğal güzelliklerin ve yapıların (peri bacaları, mağaralar ve kiliseler gibi) gerektiği gibi korunamaması ve turizme kazandırılamaması
		Bölgede etkili sivil toplum kuruluşlarının oluşamaması ve buna bağlı olarak yönetişim kavramının bölgeye kurgulanamaması
		Markalaşmanın ve kurumsallaşmanın tam olarak sağlanamaması
		Destinasyon Yönetim Organizasyonunun ve turizm kümelenmesinin kurulamamış olması ya da kurumsallaşmanın sağlanamaması sebebiyle aktörler arasında iş birliğinin yeterince olmaması ve ortak stratejilerin belirlenememesi
		Turizm aktörlerinin finansman eksikliği nedeniyle etkin faaliyet yürütememeleri
		Ulaşım ve toplu taşımanın turistik destinasyonlar arasında ring haline getirilememesi
		Yurt içi ve yurt dışı uçuş sayılarının yeterli seviyede olmaması ve mevcut havalimanı terminalinin nitelikli hizmete imkân tanımaması
		Nevşehir'in diğer illerle bağlantısını sağlayan ve il içindeki karayolu ulaşımının konforlu olmaması
		Bölgede turizm alanlarındaki çarpık yapılaşmanın varlığı

	Dış Çevre Faktörleri	İç Çevre Faktörleri

Fırsatlar	Önemli ulusal ve küresel ölçekli turizm acentalarının bölgeyi pazarlama isteğinin oluşması	Kapadokya Bölgesi'nin isim olarak hem globalde hem ulusal alanda bir marka değeri haline gelmiş olması
	Dünyada modernizmden post modern bir kültüre geçiş yaşanması ve bunun niş alanlarla birlikte kültür turizminin gelişmesine yönelik olumlu yansımalarının olması	Kapadokya'nın tarihi ve kültürel zenginliği
	Bölgeye yerli/yabancı film ve dizi sektörünün ilgi göstermesi	Bölgenin film ve dizi sektörü için doğal bir film platosu olması
	Teknolojik gelişmelerin dünya ile birlikte bölge turizmine de doğrudan etki etmesi (Akıllı telefon teknolojisi, uygulamalar, internet vb. viral pazarlama ve online rezervasyon sistemlerinin sağladığı kolaylıklar)	Farklı kurum ve kuruluşların (Kalkınma Ajansı, KOSGEB, TKDK, İŞKUR, AB Hibeleri v.b.) hali hazırda vermekte olduğu hibe, destekler ve araştırma çalışmalarının bölge turizmine katkısı
	Global ölçekte turist gönderen ülke ve bölge sayısının artması, Avrupa ve Kuzey Amerika'ya ilave olarak Asya Kıtası'nın pastayı daha da büyütmesi, Özellikle Çin Halk Cumhuriyeti'nin turizme olan global katkısının son dönemlerde Kapadokya Bölgesine de olumlu yansıması	
		Yerli turistin Kapadokya Bölgesi'ne olan ilgisindeki artış

	Dış Çevre Faktörleri	**İç Çevre Faktörleri**
Tehditler	Turizmdeki hızlı tüketimden dolayı bölge insanı, kültürü ve coğrafyasının deformasyona uğraması	Turizmin hızlı tüketimi ve sektörün hızlı gelişmesinden ötürü karşılaşılan zararlara yönelik çözümlerin geliştirilememesi, (Örneğin bölge halkının bu tür olumsuz gelişmelere yönelik eğitilmemesi ve kültürel erozyonu engelleyici faaliyetlerin yeterli olmayışı)
	Bölgenin doğal yapısından ötürü mevcut fiziki yapının değişiyor ve dönüşüyor olması (Peri bacalarının ve toprak yapısının doğal deformasyona müsait olması)	Kısa vadeli plan ve projelerin bölge turizminin sürdürülebilirliğine olumsuz etkilerde bulunması
	Barajlar ve iklim değişikliğinin doğal yapıya, özellikle peri bacaları ve mağaralara zarar vermesi	Devlet organları ve yerel yönetimlerin mevcut durumdaki yetki karmaşası ve iletişim eksiklikleri sebebiyle bölgenin

		korunması konusunda çekingen ve isteksiz davranması
	Uçak sefer ve tarifelerinin turizmi destekler nitelikte olmaması	Yetki karmaşası ve diğer sebeplerden ötürü bölgenin doğal dokusuna uygun olmayan yapılaşmanın engellenememesi ve bunu önleyici, bölgede tüm paydaşları temsil eden icracı bir çatı kuruluşun ve yapının kurulamamış olması
		Bölge halkının kısa vadeli ticari kaygıları sebebiyle bölge içerisinde yanlış ve çirkin yapılaşmaların oluşması
		Bölgenin marka değerinin artırılmasına yönelik gerekli çalışmaların yapılamaması
		Değişen pazarlara uygun tanıtım stratejisinin etkin ve işbirliği yoluyla belirlenememesi
		Sektörde fiyat değişkenliklerinin olması ve komisyonculuğun kontrolsüz devam etmesi

7. Sorunlar ve Çözüm Önerileri

İdari Konular, Altyapı, Ulaşım, Mevzuat

Sorunlar ve Tespitler	Öneriler ve Talepler
Mevzuat ve kurumlar arası yetki karmaşası mağduriyet yaratmaktadır. Sit alanları, çevre düzenlemeleri vb. konularda Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Tarım ve Orman Bakanlığı Milli Parklar ve Doğa Koruma Genel Müdürlüğü ve Belediyeler gibi birden fazla kurumun yetkisi bulunmakta, bu da yetki karmaşasına yol açarak sorunların çözümüne yönelik kararların alınması ve harekete geçilmesinde gecikmelere neden olmaktadır.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi Kanununun hazırlanarak Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulması ve bu yolla bölgede yaşanılan yetki karmaşasının önüne geçilmesi ve bu yapı ile bölgenin korunması ve geliştirilmesine yönelik odaklı ve sürdürülebilir strateji ve eylem planlarının hazırlanması ve yürütülmesi. Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin kurulması ile bölgenin ihtiyacı olan planlama ve uygulama çalışmalarının gerçekleştirilmesinin sağlanması.
Bölge genelinde turizm odaklı ortak stratejik önceliklerin belirlenmesi ve uygulanması konusunda eksiklikler bulunmaktadır. Plan ve projelerin kısa vadeli bakış açısıyla üretilmesi sürdürülebilirliği olumsuz etkilemektedir.	
Turistlere ilişkin sağlıklı istatistiki verilere ulaşılamamaktadır. Mevcut veriler müze ve ören yerleri ziyaretleriyle elde edilmekte olup, bu verilerde mükerrerlik ve eksiklik olma ihtimali yüksektir. Sağlıklı istatistiki verilere ulaşılamaması doğru analizlerin yapılmasını engellemektedir.	Konaklama tesislerinden İçişleri Bakanlığına AKBS ve KBS sistemi üzerinden aktarılan verilerin yine aynı Bakanlık tarafından işlenerek Kültür ve Turizm Bakanlığı ile paylaşılarak, ilgili kurum ve kuruluşların kolay erişebileceği bir web platformu oluşturulması.
Nevşehir'in diğer illerle bağlantısını sağlayan ve il içindeki ana arter ile havaalanı yollarında sıcak asfalt uygulamasının yok denecek kadar az olması, hali hazırdaki çevre yolunun şehir merkezinden geçiyor olması, bazı yerleşim bölgelerinin kanalizasyonlarının herhangi bir arıtımdan geçmeden doğrudan bazı vadilere bırakılması, engelli kişilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek yeterli düzeyde altyapının bulunmaması sorun teşkil etmektedir.	• Ülkemizin en önemli turizm destinasyonlarından birisi olan Kapadokya Bölgesi'nin merkezinin yer aldığı Nevşehir'in diğer illerle bağlantısını sağlayan ve il içindeki ana arter ile havaalanı yollarının sıcak asfalt uygulamasıyla yenilenmesi için Karayolları Genel Müdürlüğü'nün çalışmayı projelendirerek Kamu Yatırımı Programı'na sunması ve Bütçe ve Strateji Başkanlığı'nın ilgili projeleri ivedilikle programa alması, • Vadilerdeki kanalizasyon kirliliğinin önüne geçilebilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlara finansman desteği sağlanması, • Bölgemizdeki turizm yatırımlarında,

	engellilerin koşullarını göz önüne alan ve verilen hizmetlere erişimlerine kolaylık sağlayacak altyapının geliştirilmesi için yerel yönetimlere destek verilmesi.
Üçgüzeller, Cevizlibağ, Devrent gibi önemli turizm alanlarındaki bölgenin doğal ve mimari yapısıyla uyumsuz barakalar görüntü kirliliğine sebep olmakta ve bölgenin imajına zarar vermektedir.	Bölgenin ihtiyaçlarına hızlı ve etkin biçimde cevap verebilecek Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulması ile görüntü kirliliğine sebebiyet veren yapıların ortadan kaldırılması, bölgenin doğası ve mimarisiyle uyumlu yapıların oluşturulmasına yönelik çalışmaların onaylanacak planlar doğrultusunda projelendirilmesi ve uygulanması.
Özellikle Göreme, Uçhisar ve Ürgüp gibi önemli turizm merkezlerindeki otel, restoran vb. işletmelerin tabelalarının bölgenin doğal ve mimari yapısı ile uyumsuz olması görüntü kirliliğine sebep olmakta ve bölgenin imajına zarar vermektedir.	Bölgenin ihtiyaçlarına hızlı ve etkin biçimde cevap verebilecek Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulması ile tabelaların bölgenin doğası ve mimarisiyle uyumlu hale getirilebilmesine yönelik kuralları belirlemesi ve kuralların uygulanmasına ilişkin yaptırım uygulaması.
Bölgedeki yoğun kömür kullanımı çevre kirliliğine yol açmaktadır.	Doğalgaz kullanımına geçilmesi için eksik altyapı çalışmalarının ivedilikle tamamlanabilmesi için ilgili kurum ve kuruluşlara finansal destek sağlanması.
Bölgedeki toplu taşıma olanaklarının kısıtlı olması ve günün belli saatlerinden sonra hizmet vermemesi bölge turizmini olumsuz etkilemektedir.	Toplu taşımaya ilişkin saatlerin bölge turizmini destekleyecek şekilde düzenlenmesi, böylece toplu taşımanın gün içerisinde geç saatlere kadar hizmet verebilir duruma getirilmesi.
Kapadokya Havalimanı Terminali bölgenin ziyaretçi sayısına uygun ve nitelikli hizmet sunma kapasitesine sahip değildir.	Kapadokya Havalimanı Terminalinin yenilenerek daha fazla ziyaretçiye nitelikli hizmet verebilir duruma getirilmesi.
Kapadokya'ya bölge turizmi için önemli potansiyele sahip ülkelerden ve ülkemizde en fazla ziyaret edilen turizm destinasyonlarından olan İzmir ve Antalya'dan direkt uçuşların bulunmaması bölge turizmini olumsuz yönde etkilemektedir.	Kapadokya Bölgesi'ne yönelik ziyaretçi sayısının artırılabilmesi ve ülkemizi ziyaret eden turistlerden daha fazla katma değer elde edilebilmesi için; yurtdışından ve önemli turizm destinasyonları olan İzmir ve Antalya'dan direkt uçuşların kamu iktisadi teşekkülü olan Türk Hava Yolları ve AnadoluJet tarafından sağlanması.

Doğal ve kültürel mirasın korunması

Sorunlar ve Tespitler	Öneriler ve Talepler
Doğal ve arkeolojik sit alanlarındaki kaçak yapılaşmalar bölgenin doğal ve tarihi dokusuna zarar vermektedir.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulmasıyla birlikte yetki karmaşasının giderilmesi ve doğal ve

	arkeolojik sit alanlarındaki kaçak yapılaşmalara hızlı ve etkin biçimde müdahale edilmesi.
Bölgede bulunan peribacaları, kiliseler, vadiler gibi doğal, tarihi ve kültürel alanlarda birçok kurum ve kuruluşun yetki ve sorumluluğunun bulunmasından dolayı yaşanılan yetki karmaşası; bölgenin turistik değerlerinin korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için alınması gereken tedbirlerin ve gerçekleştirilmesi gereken faaliyetlerin önünde engel teşkil etmektedir.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulmasıyla birlikte yetki karmaşasının giderilmesi ve bölgenin turistik değerlerinin korunması, yaşatılması ve gelecek kuşaklara aktarılması için gerekli tedbirlerin alınmasının ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesinin sağlanması.
Sit alanları içerisindeki başta vadiler olmak üzere önemli turizm alanlarında gerçekleştirilen kontrolsüz tarımsal aktiviteler doğal dokunun kaybolmasına sebep olmaktadır.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulmasıyla sit alanları içerisinde yer alan turizm alanlarındaki tarımsal aktivitelerin kontrollü ve denetimli biçimde yapılmasının sağlanması ve doğal dokunun kaybolmasına karşı önlem alınması.
Afet yasası ile boşaltılan mağaraların ve tescilli konakların çöküşü, bu mağaralarda yaşayanların yerlerinden uzaklaştırılmalarının da etkisiyle hızlanmıştır. Bu tür yapılar faal olarak kullanılmadığı için daha hızlı şekilde bozulmaktadır.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulmasıyla afet alanlarının onaylanacak planlar dahilinde ıslahı ve turizme kazandırılması.
Kültür Varlıkları Koruma Kurulunca yasaklanmış olmasına rağmen vadilerde aktif biçimde kullanılan ATV ve 4x4 cipler doğal oluşumlara zarar vermektedir.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulmasıyla doğal oluşumlara zarar veren etkinliklerin tek elden denetlenmesi ve gerekli yaptırımların uygulanması.
Göreme Açıkhava Müzesi, Zelve ve Paşabağları Örenyeri ile Devrent Vadisindeki araçların ve ağır vasıtaların yoğun ve kontrolsüz geçişleri doğal oluşumlara zarar vermektedir.	

Finansman

Sorunlar ve Tespitler	Öneriler ve Talepler
Turizm sektöründe finansman ihtiyacı bulunmaktadır.	Kriz dönemlerinde emlak vergisi, gelir vergisi, stopaj, elektrik giderleri gibi konularda öteleme veya sıfır faizli kredi imkânının tanınması. Sektörde faaliyet gösteren ve belirlenen şartları sağlayan işletmecilere vergi indirimlerinin sağlanması.
	Kapadokya'da renovasyon finansmanına ihtiyacı olan yatırımcılar için sıfır faizli

	yenileme kredi imkânı tanınması.
	Dünyanın birçok yerindeki turizm bölgelerinde de uygulama örneği görülen şehir vergisinin otel konaklamalarında ve balon turlarında uygulanması ve vergi gelirlerinin bölgede kurulacak Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin eliyle bölgenin altyapı, restorasyon, tanıtım, pazarlama vb. ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılması.
Acentacılık hizmetleri için uygulanan KDV oranı yüksektir (%18).	Sektörde oteller için uygulanan %8'lik KDV oranının seyahat acenteleri için de uygulanması.

Tanıtım, Pazarlama ve Turizm Çeşitlendirmesi

Sorunlar ve Tespitler	Öneriler ve Talepler
Hedef pazarların tespit edilmesine ve tanıtıma yönelik çalışmalar bireysel girişimlerle yürütülmektedir.	Kapadokya Destinasyon Yönetimi İdaresinin oluşturulmasıyla Kapadokya turizm tanıtım stratejisinin oluşturularak tanıtımın tek elden ve etkin biçimde yapılmasının sağlanması.
Turistlerin bilgi ve yardım alabilecekleri mekanizmalar (web sitesi, çağrı merkezi vb.) yeterli değildir.	Kapadokya Call-Center'ın kurulması, farklı dillerde hizmet veren çalışanların istihdam edilerek, şikâyet, acil durum, rehberlik vb. konularda turistlere bilgi ve yardım desteği sağlanması.
	Turistik merkez ve tematik haritaların basılı materyal ve mobil biçimde hazırlanması.
	Uçhisar ve Kapadokya Havalimanında Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı turizm danışma bürolarının açılması.
Bölgede yerli ve yabancı turistlerin ziyaret ederek bölgenin doğal ve tarihi yapısına ilişkin bilgi edinebilecekleri müze sayısı yetersizdir.	Bölgedeki oluşumlar ve bölgenin tarihi ile ilgili bilgi sunacak modern bir arkeoloji ve kent müzesinin kurulması ve Avanos ilçesinde yapımına başlanılan kayadan oyma müzenin ivedilikle tamamlanması.
Kapadokya Bölgesi'nin ulusal ve uluslararası alanda etkin tanıtımı gerçekleştirilememektedir.	PR (Public Relations/Halkla İlişkiler) firmalarıyla anlaşılarak Kapadokya için hedef pazarlar olan Uzak Doğu, Latin Amerika ülkelerinin yanı sıra ABD ve Avrupa'da tanıtım çalışmaları yapılması.
	Kapadokya temalı bir Hollywood ya da Bollywood filminin çekilmesi.
	Müzik, film, balon benzeri festivallerin düzenlenmesi.
	Bölgemizde başarılı sonuçları görülen Nevşehir Valiliği, Ahiler Kalkınma Ajansı,

	Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası, Türk Hava Yolları Nevşehir Bölge Müdürlüğü, KAPHİB (Kapadokya Turizm Bölgesi Altyapı Hizmet Birliği), KAPTİD (Kapadokya Turistik Otelciler ve İşletmeciler Derneği) ve KOSGEB Nevşehir Müdürlüğü, turizmciler vb. yerel aktörlerin birlikte yürüttüğü 'roadshow' gibi yurt dışı tanıtım organizasyonlarına devam edilmesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğünün de bu çalışmalara doğrudan katılım sağlaması ve yerel aktörlerle koordinasyon içinde olması. Bölge tanıtımı için oldukça önemli olan film, dizi, belgesel gibi yapımların daha sıklıkla bölgede çekilebilmesi için film platosu kurulması.
	Ülkemize gelecek yabancı Devlet Başkanları ve ünlü isimlerin Kapadokya Bölgesi'nde ağırlanması.
Bölgede turizm çeşitliliği potansiyelinden yeterince faydalanılamaması sebebiyle dört mevsim turizm yapılamamakta, bölge değer ve kaynakları etkin biçimde kullanılamamaktadır.	Kongre turizminden bölgenin yararlanması ve düşük yoğunluklu geçen sezonlarda da turizm etkinliklerinin devam edebilmesi için Avanos ilçesinde bölge mimarisine uygun olacak şekilde kayadan oyma kongre merkezi inşa edilmesi projesinin kamu yatırım programına alınması ve desteklenmesi.
Alevi Bektaşi öğretisinin temellerinin atıldığı ve düşüncesinin olgunlaştığı Hacıbektaş ilçesinin inanç turizmi potansiyelinden yeterince faydalanılamamaktadır.	Hacıbektaş ilçesinin altyapı ve konaklama sorunlarının giderilebilmesi için finans desteği sağlanması ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın tanıtımlarda Hacıbektaş ilçesine daha fazla yer vermesi.
Kozaklı ilçesinin sağlık turizmi potansiyelinden yeterince faydalanılamamaktadır.	• İlçede tam teşekküllü bir hastanenin kurulması, • İlçeyi ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin vakit geçirebilecekleri jeotermal kaynaklı bir hobi/botanik bahçesinin kurulması, • Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın tanıtımlarda Kozaklı ilçesine daha fazla yer vermesi.

Güvenlik

Sorunlar ve Tespitler	Öneriler ve Talepler
Vadilerdeki mevcut kamera sistemleri, güvenliği sağlamak konusunda yetersiz kalmaktadır.	Vadilerdeki kamera sayılarının artırılması.
Turistler ile tarihi ve kültürel yapıların güvenliği yeterli seviyede değildir.	Tarihi ve kültürel yapılarda kamera sistemlerinin yaygınlaştırılması, yeraltı şehri ve müze girişlerinde x-ray sistemi kurulması ve güvenlik personeli sayısının artırılması.

8. Bölge Yönetimi Önerisi

8.1. Gerekçesi

Doğal Sit

"Doğal (tabii) Sit"; jeolojik devirlere ait olup, ender bulunmaları nedeniyle olağanüstü özelliklere sahip yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan korunması gerekli alanlardır.

17.08.2011 tarih ve 28028 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile daha önceki yıllarda, doğal sitlerdeki koruma kullanma şartlarının belirlenmesi ve denetimi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılmaktayken söz konusu kanun hükmünde kararnamenin yayınlandığı tarihten itibaren söz konusu yetkiler Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na devredilmiştir.

I. Derece Doğal Sit

Bilimsel muhafaza açısından evrensel değeri olan, ilginç özellik ve güzelliklere sahip olması ve ender bulunması nedeniyle kamu yararı açısından mutlaka korunması gerekli olan, korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak alanlardır.

II. Derece Doğal Sit

Doğal yapının korunması ve geliştirilmesi yanında kamu yararı göz önüne alınarak kullanıma açılabilecek alanlardır.

III. Derece Doğal Sit

Doğal yapının korunması ve geliştirilmesi yolunda, yörenin potansiyeli ve kullanım özelliği de göz önünde tutularak konut kullanımına da açılabilecek alanlardır.

Kentsel Sit

Kentsel sitler, mimari, mahalli, tarihsel, estetik ve sanat özelliği bulunan ve bir arada bulunmaları sebebiyle teker teker taşıdıkları kıymetten daha fazla kıymeti olan kültürel ve tabii çevre elemanlarının (yapılar, bahçeler, bitki örtüleri, yerleşim dokuları, duvarlar) birlikte bulundukları alanlardır.

Kentsel sit alanın bulunduğu çevre içinde korunmasında, geliştirilmesinde etkinlik taşıyan ve kentle bütünleşmesine olanak sağlayacak kararlara konu alanlar ise etkileşim geçiş sahası olarak tanımlanır.

Kentsel sitin ilanından itibaren, üç ay içinde kentsel sit alanlarında koruma amaçlı imar planı elde edilinceye kadar izlenecek kuralları tanımlayan geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının kentsel sitin niteliklerine bağlı olarak Koruma Bölge Kurullarınca belirlenir.

Arkeolojik Sit

Arkeolojik sit, insanlığın varoluşundan günümüze kadar ulaşan eski uygarlıkların yer altında, yer üstünde ve su altındaki ürünlerini, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik ve kültürel özelliklerini yansıtan her türlü kültür varlığının yer aldığı yerleşmeler ve alanlardır.

Arkeolojik sitlerin dereceleri ve koruma-kullanma koşulları ilke kararlarıyla belirlenmiştir. Derecelendirme arkeolojik sitlerin taşıdıkları önem ve özelliklerinin yanı sıra, alanda uygulanacak koruma ve kullanma koşullarına göre yapılmıştır. Alanlarda yapılabilecek uygulamalar açısından arkeolojik sitler üç dereceye ayrılmıştır.

I. Derece Arkeolojik Sit

Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır. Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmez, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenir, bilimsel amaçlı kazılar dışında hiçbir kazı yapılamaz. Ancak ilgili Koruma Bölge Kurulu izniyle, zorunlu altyapı uygulamaları ile gezi yolu, meydan tanzimi, otopark, tuvalet, bilet gişesi, bekçi kulübesi gibi temel kazısı gerektirmeyen düzenlemeler yapılabilir. Tarımsal üretim ve ağaçlandırma yapılamaz, mevcut ağaçların ürünleri alınabilir.

II. Derece Arkeolojik Sit

Korunması gereken, ancak koruma ve kullanma koşulları Koruma Kurulları tarafından belirlenecek, korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır. Bu alanlarda I. Derece Arkeolojik Sit Alanları için belirlenen kısıtlama ve izinler aynen geçerlidir. Ancak yeni yapılaşmaya izin verilmeksizin kullanılmakta olan mevcut tescilsiz yapıların basit onarımları yürürlükteki ilke kararları doğrultusunda yapılabilir.

I. ve II. Derece Arkeolojik Sit Alanları'ndaki ören yerlerinde açığa çıkarılan taşınır kültür varlıklarının alana yönelik işlevsel ve mekansal bağlarının kurulabilmesine olanak sağlamak üzere mahallinde korunması ve değerlendirilmesine yönelik bilimsel faaliyetler kapsamında; muhafaza, bakım, onarım, restorasyon, teşhir-tanzim ve tanıtımlarına yönelik Kültür ve Turizm Bakanlığınca ihtiyaç duyulan kapalı ve açık sergi mekanları ile ziyaretçilere hizmet verecek giriş ünitesi (güvenlik odası, bilet gişesi, WC vb.), açık otopark ve mobil satış üniteleri düzenlemelerinin varsa kazı heyetinin bilimsel görüşleri ve raporları doğrultusunda tespit edilen, yerleşmelerin bütünlüğünü bozmayan alanlarda ilgili Koruma Bölge Kurulu'nun özel izni ile yapılabilir.

III. Derece Arkeolojik Sit

Koruma ve Kullanma kararları doğrultusunda yeni düzenlemelere izin verilebilecek arkeolojik alanlardır. Bu alanlar, geçiş dönemi yapılanma koşullarının belirlenmesi veya koruma amaçlı imar planlarının yapılmış olması şartıyla, arkeolojik değerler gözetilerek, sınırlı kullanıma açılabilir. Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili Koruma Bölge Kurulu'ndan izin alınmak koşuluyla parsel düzenlemesi (tevhit ve ifraz) yapılabilir, ülke enerji üretimine getireceği katkı ve kamu yararı doğrultusunda rüzgâr enerji santralleri yapılabilir. III. Derece Arkeolojik Sit Alanları'nda su ürünleri üretim ve yetiştirme tesislerine belli koşullarla izin verilebilir.

Milli Park

Bilimsel ve estetik bakımından, millet ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleriyle koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarıdır. Milli Parkların yönetimi Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü yetkisindedir.

Göreme Tarihi Milli Parkı 30.10.1986 tarih ve 11135 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ilan edilmiştir.

Kapadokya Bölgesi'nde 1. Derece Arkeolojik Sit Alanları, 1. Derece Doğal Sit Alanları, 2. Derece Doğal Sit Alanları, 3. Derece Doğal Sit Alanları, Kentsel Sit Alanları, Göreme Tarihi Milli Parkı, Müzeler, Ören yerleri ve yerleşim yerleri iç içe geçmiş durumdadır.

Arkeolojik ve Kentsel Sit Alanlarından Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Doğal Sit Alanlarından Nevşehir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Göreme Tarihi Milli Parkı'ndan Tarım ve Orman Bakanlığı Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Ören Yerleri ve Müzelerden İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, yerleşim yerlerinden ise Belediyeler sorumludur. Bu durum kurumlar arası yetki karmaşası yaşanmasına sebep olmakta ve bölgeye zarar veren uygulamalarda kontrol, koruma ve yaptırım gibi hususların hızlı ve etkin biçimde karar alınarak gerçekleştirilmesine engel teşkil etmektedir. Hatta birçok durumda kurumlar, yetkilerini kullanma hususunda başka kurumlara ait sorumluluk alanlarına girmekten çekindikleri için Bölgenin doğal ve tarihi yapısının korunmasına ilişkin sorumluluklarını yerine getirememekte ve bölgeye yönelik zararın önüne geçememektedir.

Örneğin Göreme Tarihi Milli Parkı içerisinde yer alan peri bacaları hem arkeolojik sit alanı içerisinde hem de doğal sit alanı içerisinde kalmakta olduğundan, Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Nevşehir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ve Göreme Belediyesi olmak üzere beş farklı kurumun ilgili alanda ayrı ayrı yetki ve sorumlulukları bulunmaktadır. Bu durum işgal, kaçak yapılaşma, alanın bilinçsiz kullanımı gibi vakalara müdahalenin gecikmesine veya hiç müdahale edilememesine sebep olabilmektedir. Bu örneğe benzer şekilde Kapadokya Bölgesinin 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında yaşanılan yetki karmaşası sebebiyle yıllardır hazırlanamamıştır.

Kapadokya Bölgesi'nde yaşanan yetki karmaşasının önüne geçilebilmesi, bölgenin korunabilmesi, geliştirilebilmesi, ulusal ve uluslararası alanda bilinirliği yüksek olan Kapadokya Bölgesi'nin marka değerinin korunabilmesi, ortak tanıtım stratejisinin belirlenebilmesi ve uygulanabilmesi, sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek doğal ve kültürel zenginliklerinin gelecek nesillere aktarılabilmesi için bölgenin sosyal, kültürel, ekonomik ve idari yapısı göz önünde bulundurularak Destinasyon Yönetimi Organizasyonu benzeri bir yapının oluşturulması önem arz etmektedir.

Tablo 8: Kapadokya Korunan Alanlar Bilgisi

ADI	ADET	ORAN	ALAN (m2)	HEKTAR
I.DERECE DOĞAL	12	44%	227.879.151,37	22.788
I.DERECE DOĞAL+ARKEOLOJİK		0%	2.567.853,67	257
II.DERECE DOĞAL	4	1%	6.236.792,91	624
III.DERECE DOĞAL	16	22%	112.309.444,00	11.231
KENTSEL+3.DERECE DOĞAL SİT	1	2%	42.334,11	4
KENTSEL SİT	24	1%	6.255.910,92	626
1.DERECE ARKEOLOJİK	5	12%	64.113.884,82	6.411

3.DERECE ARKEOLOJİK	3	0%	2.473.532,00	247
KENTSEL-ARKEOLOJİK	1	0%	53.990,11	5
MİLLİ PARK	1	18%	95.653.549,81	9.565
TOPLAM	**67**	**100%**	**517.586.443,72**	**51.758**

Şekil 4: Sit Alanları ile Milli Park Sınırları

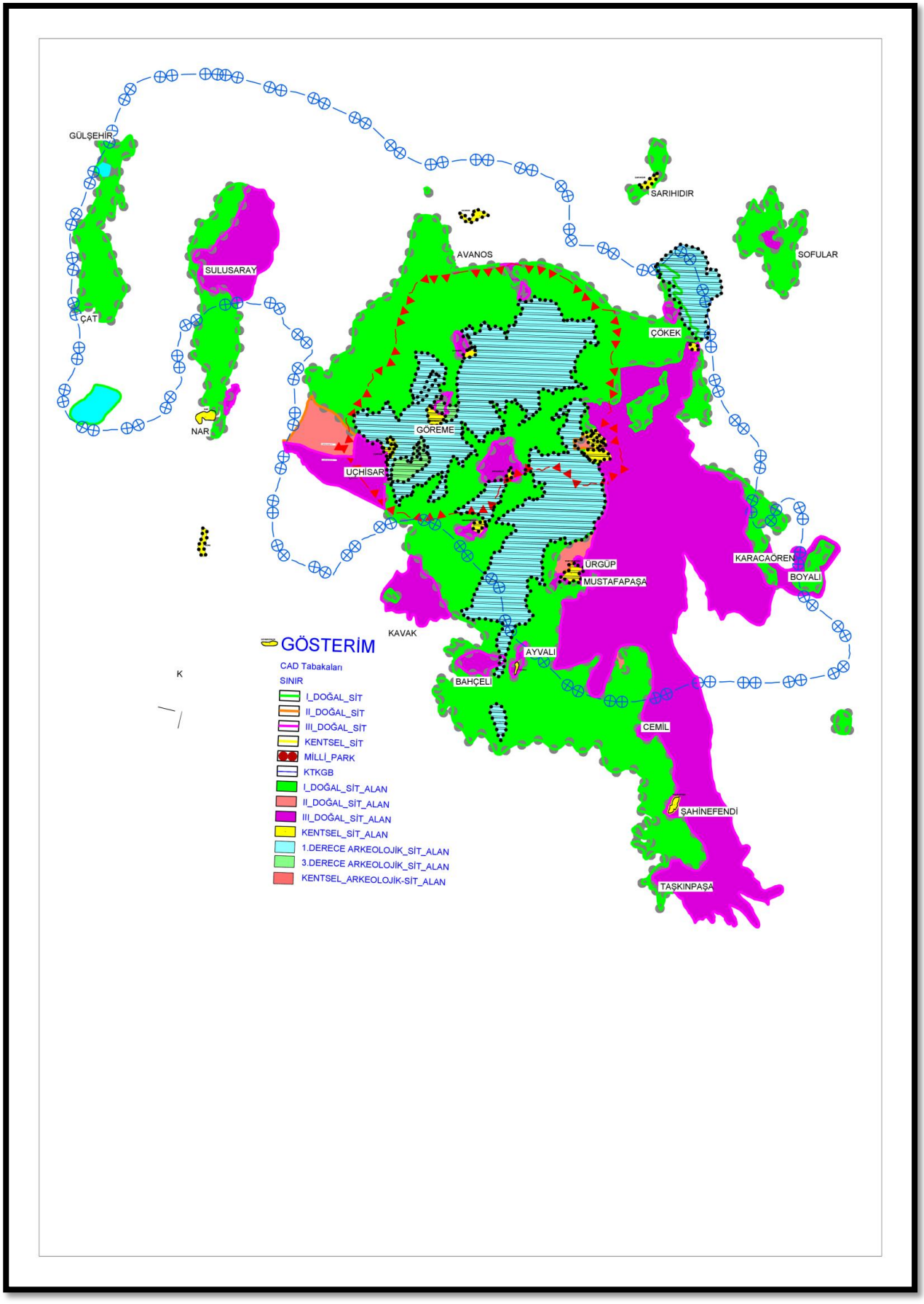

8.2. Bölge Yönetimi Örnekleri

Bölge Yönetimi konusunda hem ülkemizde hem de dünya genelinde başarı ile uygulanmakta olan örnekler mevcuttur.

8.2.1. Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı, Çanakkale deniz ve kara savaşlarının meydana geldiği Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanının tarihi, kültürel ve manevi değerleri ile doğal dokusunun korunması, yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması, gelecek kuşaklara aktarılması ve yönetimini sağlamak üzere 6546 sayılı Kanun ile kurulmuştur.

Başkanlığın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Tarihi Alanda yapılacak Çanakkale Savaşları ile 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Zaferi etkinliklerini düzenlemek ve bu amaçla kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak

b) Tarihi Alanda restorasyon, konservasyon, rekonstrüksiyon, restitüsyon ve renovasyon yapmak, yaptırmak

c) Tarihi Alanın doğal, tarihi ve kültürel değerlerini, harp tarihi esaslarına uygun ve çevreye uyumlu olarak korumak, geliştirmek ve alanı yönetmek

ç) Tarihi Alanın her tür ve ölçekte planlarını hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak

d) Tarihi Alanda anıtsal ve mekânsal düzenlemeler yapılmasını sağlamak

e) Tarihi Alanın tanıtımına yönelik her türlü görsel ve işitsel eserleri yapmak, yaptırmak ve hizmete sunmak

f) Bu Kanun kapsamında ihtiyaç duyulan altyapı, bina ve diğer yapıları inşa etmek veya ettirmek

g) Tarihi Alan içinde birinci derece arkeolojik sit dışındaki özel mülkiyete konu olan tarım alanlarında, tarım ve hayvancılık konularında, geliştirilmiş tekniklerin uygulanması ve özel ağaçlandırmalar teşvikini sağlamak

ğ) Tarihi Alan sınırları içinde yer alan gazi köyler halkının kalkındırılmasına yönelik faaliyetleri teşvik etmek

h) Tarihi Alanda bulunan yerleri işletmek ve gerektiğinde işlettirmek

Başkanlık, Koordinasyon Kurulu ve beş hizmet biriminden oluşur. Başkanlığın teşkilat şeması Şekil-5'de verilmiştir.

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı bünyesinde Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından kurulan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu (Gelibolu Koruma Komisyonu) köy yerleşim alanları ve belediye sınırları içinde kalan taşınmazlar da dâhil olmak üzere Tarihi Alanın tamamından sorumludur. Doğal sitlerin yeniden değerlendirilmesi hususu hariç olmak üzere, Tarihi Alanda 2863 sayılı Kanun ve alt mevzuatı ile korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına yönelik olarak yapılacak, plan, proje, uygulama, tescil ve ilgili diğer iş ve işlemler için Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonuna verilen görev ve yetkiler Gelibolu Koruma Komisyonunca yürütülmektedir. Tarihi alanda yer alan taşınmaz kültür varlıklarının tadilat ve tamiratı Gelibolu Koruma Komisyonunun izni ile yürütülür.

Şekil 5: Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Teşkilat Şeması

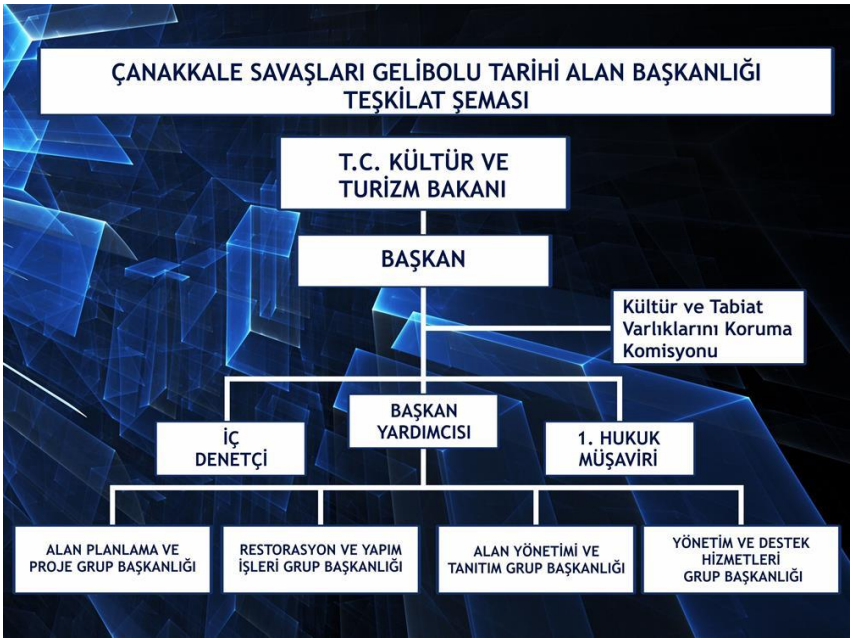

8.2.2. İstanbul Sit Alanları Alan Yönetim Başkanlığı

Ülkemizin de, UNESCO'nun "Dünya Kültürel ve Doğal Mirasını Koruma Sözleşmesi"ne taraf devlet olarak katılmasından sonra geçen süreçte yapılan yasal düzenlemeler neticesinde 2863 sayılı "Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun" Ek-2a maddesine dayanılarak hazırlanan 27.11.2005 gün ve 26006 sayılı "Alan Yönetimi ile Anıt Eser Kurulunun Kuruluş ve Görevleri ile Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" kapsamında alınan İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 15.09.2006 tarih 1675 sayılı kararı uyarınca; 27.10.2006 günlü Büyükşehir Belediye Başkanı oluru ile Tarihi Yarımada (Fatih) ve etkileşim sahasında bulunan, Zeytinburnu, Eyüp, Beyoğlu, Kağıthane, Sarıyer, Beşiktaş, Beykoz, Üsküdar ilçelerinde yer

alan ve birbirleri ile etkileşim halinde olan, bir bütünlük gösteren, kentsel sit ve diğer sit alanlarını kapsayan ve daha sonra sınırlan kesinleşecek olan bölgenin öneri yönetim alanı olarak belirlenmesi ve bu bölgenin oluşturduğu yönetim alanında, İstanbul Sit Alanları Alan Yönetimi Başkanlığı görevi başlatılmıştır.

Başkanlığın görev ve yetkileri şu şekildedir:

a) Yönetim planının yıllık hedeflerinin gerçekleşmesi için yetkili idare ile birlikte çalışma programlarını belirlemek, kaynak araştırması yapmak,
b) Yıllık bütçe tekliflerini hazırlamak,
c) Alanın sunum, tanıtım, eğitim, bakım, onarım, güvenlik ve ziyaretçilerin ihtiyaçlarına yönelik hizmet ve ekipman alımı için her türlü sözleşme, şartname taslaklarını yetkili idare ile birlikte hazırlamak,
d) Alanın doğal ve kültürel kaynaklarının yönetimi için ilgili kurum ve kişilerle işbirliğini sağlamak,
e) Denetim birimince yıllık denetim raporlarının hazırlanması ve bu raporların eşgüdüm ve denetleme kuruluna sunulması için eşgüdümü sağlamak.

İstanbul Sit Alanları Alan Yönetimi Başkanlığı; Alan Başkanı, Danışma Kurulu ile Eşgüdüm ve Denetleme Kurulu'ndan ve Yönetim Planı uygulama sürecinde Alan Başkanlığı bünyesinde ihtiyaç duyulması halinde oluşturulacak Denetleme Birimi'nden oluşmakta olup, ilgili mevzuat gereğince, Alan Başkanlığına; uygulama sürecinde, uygulamadan sorumlu kurum ve kuruluşlarla ve yetkili idareler ile koordinasyon içinde olmak ve kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak görevi verilmiştir.

Şekil 6: İstanbul Sit Alanları Alan Yönetimi Başkanlığı Teşkilat Şeması

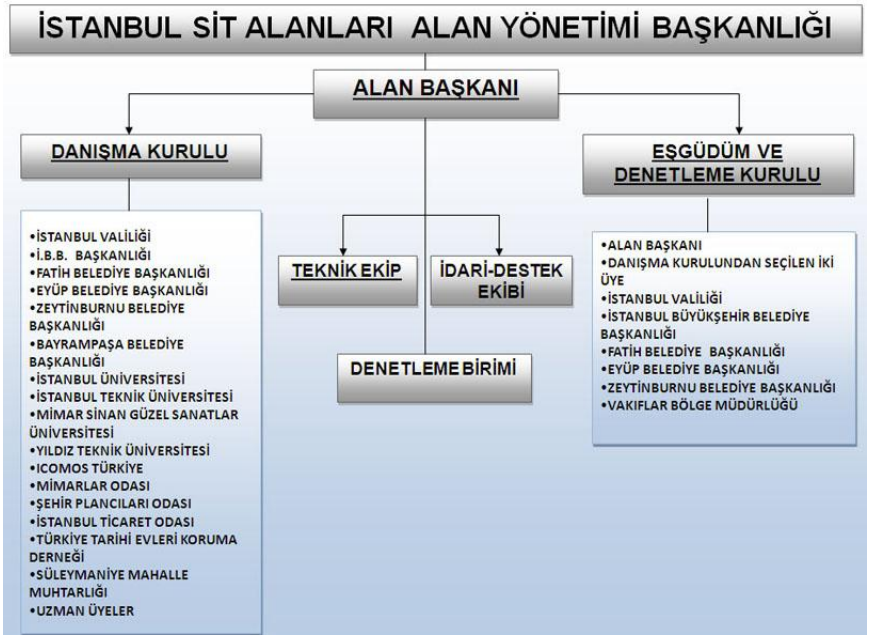

Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı ile İstanbul Sit Alanları Alan Yönetim Başkanlığı gibi ülkemizdeki başarılı uygulamaların yanı sıra Dünya genelinde de başarı ile uygulanmakta olan Bölge Yönetimleri bulunmaktadır. UNESCO'ya bağlı Tarihi Alanlar Başkanlığı (World Heritage Convention) tarafından en iyi Alan/Bölge Başkanlıkları örnekleri aşağıdaki gibidir:

- Acropolis, Athens
- Angkor
- Archaeological Ensemble of Mérida
- Boyana Church
- Coffee Cultural Landscape of Colombia
- Cueva de las Manos, Río Pinturas
- Fossil Hominid Sites of Sterkfontein, Swartkrans, Kromdraai, and Environs
- Gros Morne National Park
- Historic and Architectural Complex of the Kazan Kremlin
- Historic Areas of Istanbul
- Historic Centre of Oaxaca and Archaeological Site of Monte Albán
- Historic Monuments of Ancient Kyoto (Kyoto, Uji and Otsu Cities)
- Historic Town of Vigan
- Jiuzhaigou Valley Scenic and Historic Interest Area
- Land of Frankincense
- Le Morne Cultural Landscape
- Mogao Caves
- Old Havana and its Fortifications
- SGang Gwaay
- Sacred City of Caral-Supe
- San Marino Historic Centre and Mount Titano
- Shiretoko
- Škocjan Caves
- Sundarbans National Park
- Teide National Park
- Wet Tropics of Queensland

8.3. Önerilen İdari Yapı

Kapadokya Bölgesi'nde yaşanan yetki karmaşasının önüne geçilebilmesi, bölgenin korunabilmesi, geliştirilebilmesi, ulusal ve uluslararası alanda bilinirliği yüksek olan marka değerinin korunabilmesi, ortak tanıtım stratejisinin belirlenebilmesi ve uygulanabilmesi, sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek doğal ve kültürel zenginliklerinin gelecek nesillere aktarılabilmesi için bölgenin sosyal, kültürel, ekonomik ve idari yapısı göz önünde bulundurularak Kapadokya Destinasyon Yönetimi Kanununun hazırlanarak Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığının oluşturulması önerilmektedir.

8.3.1. Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığı Görevleri

Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığı kamu tüzel kişiliğini haiz, Nevşehir Valisinin Başkanlığında Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Sınırları içerisinde hizmet vermek amacıyla kurulacaktır.

Şekil 7: Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Sınırları

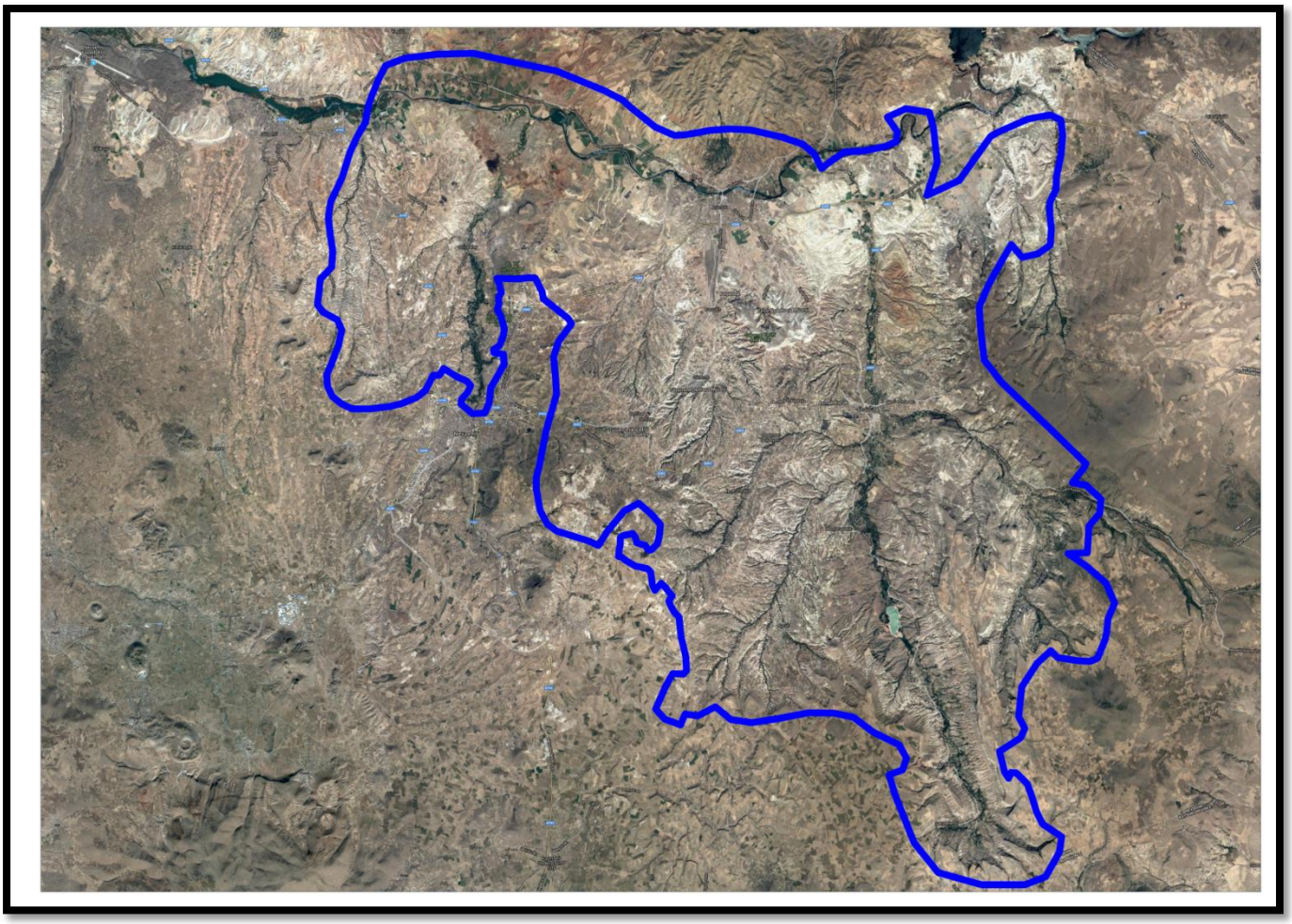

Genel esaslar

i. Bu Kanuna göre Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesinde uyulacak esaslar şunlardır:
    a. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında doğal, tarihi ve kültürel değerler çevreye uyumlu olarak korunur ve geliştirilir.
    b. 30/10/1986 tarihli ve 86/11135 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile milli park olarak tefrik edilen ve bu Kanunla Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı olarak belirlenen alanın milli park vasfı kaldırılmıştır. Bu Alanın korunması ve yönetilmesi bu Kanun hükümlerine tabidir. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı sınırları içindeki köy yerleşim alanları ve belediye sınırları dışındaki Hazinenin özel mülkiyetindeki veya Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlar, ormanlık alanlar dâhil tahsisli olanların tahsisleri kaldırılarak bu Kanunda belirtilen amaçlara uygun olarak kullanılmak üzere bedelsiz olarak Başkanlığa tahsis edilmiş sayılır. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı zilyetlik, imar veya ihya yoluyla toprak kazanılamaz. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi uygulanmaz. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı sınırları her ne sebeple olursa olsun daraltılamaz.
    c. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı içindeki ağaçlandırma çalışmalarında dikilen ağaçların bakımı, korunması, yangın, hastalık ve zararlılarla mücadelesi 6831 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığınca yürütülür. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı yabani ağaçlık alanların bakımı ve korunması ile yangın, hastalık ve zararlılarla mücadelede 6831 sayılı Kanun hükümleri uyarınca Tarım ve Orman Bakanlığınca destek ve iş birliği sağlanır. Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı için özel yangın söndürme planı yapılır ve uygulanır.
    d. Köy yerleşim alanlarının imar planları, Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanı Çevre Düzeni Planı esas alınmak kaydıyla imar mevzuatına göre, Başkanlıkça onaylanır.
    e. İmar mevzuatına göre, Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Alanında bulunan yerleşim sınırları ile mücavir alanlara ilişkin imar planının hazırlanması ve revizyonu, Çevre Düzeni planına aykırı olmamak üzere Başkanlıkça onaylanır.
    f. Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Alanının her tür ve ölçekte planlarının hazırlanması, yenilenmesi ve değiştirilmesi işlemleri Başkanlıkça yürütülür ve Başkanlığın onayı ile yürürlüğe girer.

Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

ii. Kapadokya Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında her tür ölçekte planlarını hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak ve uygulamak,
iii. İhtiyaç duyulan alanlarda restorasyon, konservasyon, rekonstrüksiyon, restitüsyon ve renovasyon yapmak, yaptırmak,
iv. Kapadokya'nın doğal, tarihi ve kültürel değerlerini korumak, geliştirmek ve alanı yönetmek,
v. Kapadokya'nın tanıtımına yönelik her türlü görsel ve işitsel eserleri yapmak, yaptırmak ve hizmete sunmak,
vi. Kapadokya'nın ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak,
vii. Bölgede ihtiyaç duyulan altyapı, bina ve diğer yapıları inşa etmek veya ettirmek,
viii. Bölge içinde birinci derece arkeolojik sit ve Kesin Korunacak Hassas Alan dışındaki özel mülkiyete konu olan tarım alanlarında, tarım ve hayvancılık konularında, geliştirilmiş tekniklerin uygulanması ve özel ağaçlandırmalar teşvikini sağlamak,
ix. Türkiye'nin katıldığı ikili veya çok taraflı uluslararası programlara ilişkin faaliyetlerin bölgede tanıtımını yapmak ve bu programlar kapsamında proje geliştirilmesine katkı sağlamak,
x. İdarenin faaliyetleri, malî yapısı ve idare ile ilgili diğer hususların güncel olarak yayınlanacağı bir internet sitesi oluşturmak.

xi. Kapadokya Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında her türlü yapılaşmanın ve yapıların kullanımının denetimi İdarece yapılır. Denetimle ilgili usul ve esaslar Başkanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir. Kapadokya Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında bulunan ve aşağıda belirtilen yapı ve tesisler, ilgili mevzuat uyarınca Başkanlıkça yıkılır veya yıktırılır:
a) Kanun hükümlerine aykırı olarak yapılmış her türlü yapı ve tesisler
b) Köy yerleşim alanları dışındaki inşaat ruhsatı olmayan yapı ve tesisler
c) Yapı ve tesisin, inşaat yapım ruhsatı ve eklerine ve yapı esaslarına aykırı yapılmış bölümleri
ç) Yapı ve tesislerde, kullanma izni verildikten sonra, yapı ve tesis esaslarına aykırı olarak yapılan değişiklikler ve ilave kısımlar
d) 2863 sayılı Kanun hükümlerine aykırı olarak yapılmış her türlü yapı ve tesisler

8.3.2. Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığı Teşkilat Yapısı

Kapadokya Destinasyon Yönetiminin yerel yönetim olarak kurulması ve Teşkilat Yapısının aşağıdaki gibi olması düşünülmektedir.

a) Meclis

b) Encümen
c) Genel Sekreterlik
d) Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu
e) Hukuk Müşavirliği
f) İç Denetçi

8.3.2.1. Meclis

Bölgedeki kamu kurum ve kuruluşları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler ve yerel yönetimler arasında işbirliğini geliştirmek ve Başkanlığı yönlendirmek üzere Meclisi oluşturulur. Meclisin Başkanı Nevşehir Valisi olup ilk toplantıda Meclis Üyeleri arasından bir Başkan Vekili seçilir. Başkan Vekilinin görev süresi iki yıldır. Başkan Vekilinin temsil ettiği kurum ile mensubiyeti sona erdiğinde Başkan Vekilliği görevleri de sona erer ve ilk toplantıda yeniden Başkan Vekili seçimi yapılır.

Meclis, Başkanın daveti üzerine yılda en az iki defa toplanır. Ayrıca Meclis, üye sayısının beşte birinin talebi üzerine Başkan tarafından toplantıya çağrılır.

Meclis, üye tam sayısının yarıdan bir fazlası ile toplanır, katılanların çoğunluğu ile karar alır. Toplantı yetersayısı sağlanamayan hallerde onbeş günü aşmayacak şekilde yeni toplantı tarihi Başkan tarafından belirlenir ve bu toplantıda toplantı yetersayısı aranmaz.

Şekil 8: Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığı Teşkilat Şeması

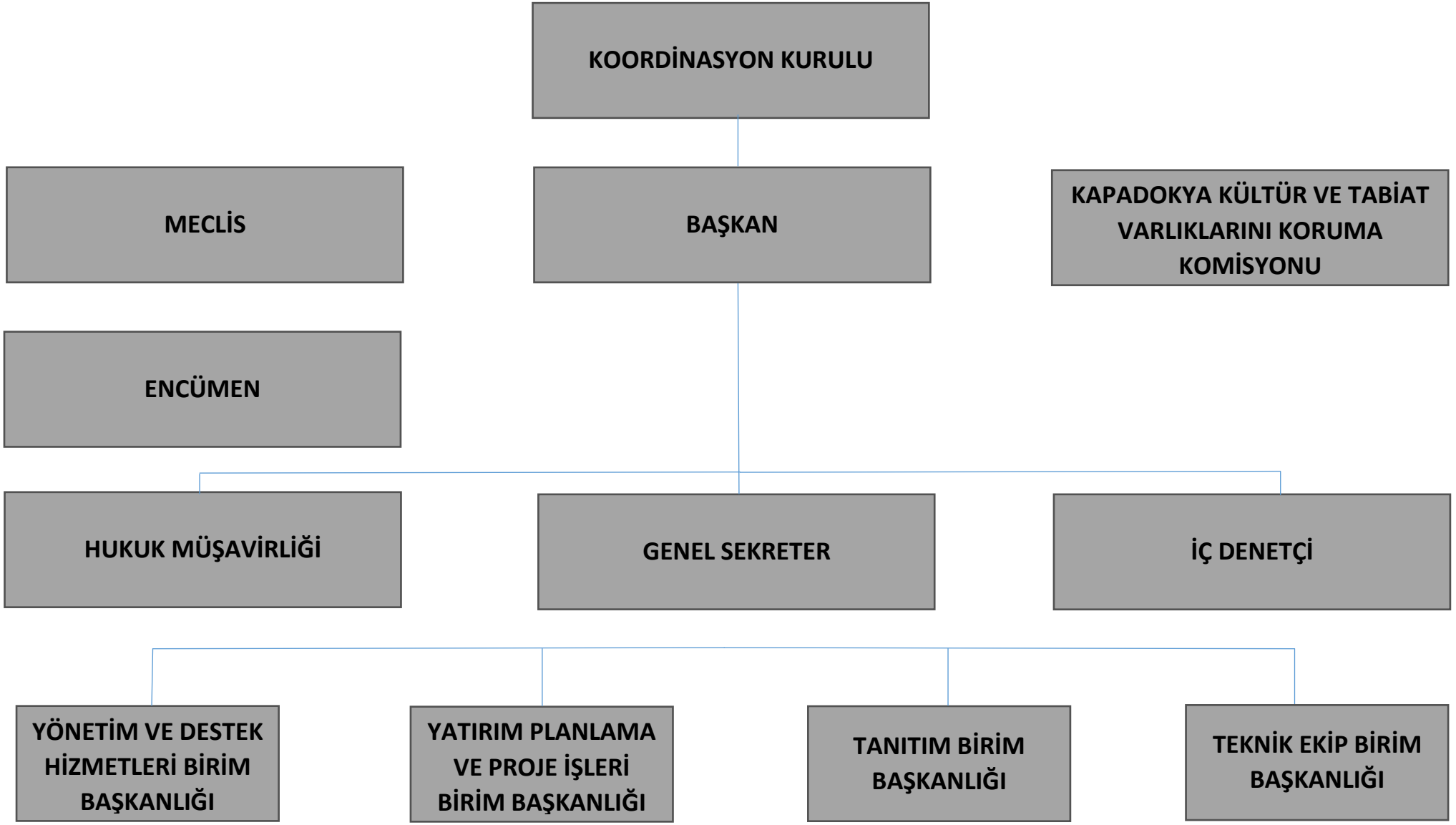

Vali, Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Sınırları içerisinde yer alan ilçelerin kaymakamları, belediyelerin başkanları, Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Sınırları içerisinde yer alan köylerin muhtarları, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü, Kapadokya Üniversitesi Rektörü, Ahiler Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri, İl Özel İdaresi Genel Sekreteri, Kültür ve Turizm İl Müdürü, Çevre ve Şehircilik İl Müdürü, Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürü, Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürü, Orman ve Su İşleri Nevşehir Şube Müdürü, Nevşehir Müze Müdürü, Ürgüp Müze Müdürü, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Koordinatörü, Kapadokya Turistik Otelciler ve İşletmeciler Derneği (KAPTİD) Başkanı, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) Kapadokya Bölgesel Yürütme Kurulu Başkanı, Kozaklı Termal Birliği (KOZTEB), Nevşehir Rehberler Odası Başkanı, Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı, Ürgüp Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve Nevşehir Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı İdare Meclisinin doğal üyeleridir. Doğal Üyelerin yanı sıra alandaki Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm belgeli konaklama tesisleri temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri 10 kişi, TÜRSAB Kapadokya Bölgesel Yürütme Kuruluna kayıtlı ve alanda faaliyet göstermekte olan seyahat acentalarının temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri 10 kişi, alanda faaliyet göstermekte olan balon işletmelerinin temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri 4 kişi İdare Meclisinde üye olarak yer alır. Toplam asil üye sayısı 69 kişi olup asil üye sayısının yarısı kadar yedek üye seçilir.

Meclisde üye olarak görev alan kişilerin yürüttükleri asli görevlerinin sona ermesi durumunda İdare Meclisi üyeliği de sona erer.

Meclisin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Başkanlığın yıllık faaliyet ve iç denetim raporlarını görüşmek, değerlendirmek ve Encümene önerilerde bulunmak.
b) Bölgenin sorunlarına ve çözüm önerilerine, tanıtımına, potansiyeline ve önceliklerine yönelik olarak Encümene tavsiyelerde bulunmak.
c) Yıllık çalışma programını ve bütçeyi kabul etmek.
d) Yıl içinde ihtiyaca göre bütçeyi revize etmek.
e) Yatırım planını görüşmek ve karara bağlamak.
f) İdarece çıkarılacak yönetmelikleri kabul etmek.
g) Taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına karar vermek.
h) Taşınır malların alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımı konularında İdare Encümeninin yetkili olacağı sınırları tespit etmek.

8.3.2.2. Encümen

Encümen, Başkan (Nevşehir Valisi) ve meclisin kendi üyeleri arasından seçeceği 8 üyeden oluşur. Encümene asil üye sayısı kadar yedek üye seçilir. Encümende Belediyelerden, Üniversitelerden, konaklama tesisleri temsilcilerinden, seyahat acentaları temsilcilerinden ve balon işletmeleri temsilcilerinden en az birer tane üye olması zorunludur. Encümen seçimleri dönem başı toplantısında ve gizli oyla yapılır. Görev süresi dolan kişiler yeniden seçilebilir.

Encümen, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlası ile her ay en az bir kere toplanır. Encümen, toplantıya katılanların oy çokluğu ile karar alır. Eşitlik durumunda, başkanın oyu yönünde karar alınır. Genel sekreter, oy hakkı olmamak kaydı ile Encümen toplantılarına katılır.

Encümenin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kapadokya Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında her tür ölçekte planlarını hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak
b) Kapadokya Kültür Turizm Koruma ve Gelişim Alanında parselasyon planlarını hazırlamak, hazırlatmak, onaylamak
c) Genel sekreterlik tarafından sunulan program, proje ve faaliyetlerin uygulanmasını onaylamak
d) İdareye yapılacak bağış ve hibeleri kabul etmek
e) Personelin işe alınmasını ve işine son verilmesini onaylamak
f) Taşınır ve taşınmaz mal alımı, satımı ve kiralanması ile hizmet alımına ilişkin meclis kararlarını uygulamak
g) Genel sekreterce belirlenen çalışma birimlerini ve bunlar arasındaki işbölümünü onaylamak
h) Bütçe ve kaynakların etkin ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak
i) Mülkiyeti hazineye ait taşınmaz ve tescil harici alanların satışı, kiralanması, tahsisi ve irtifak hakkı kurulmasına yönelik Meclis kararlarını uygulamak

Encümen gerekli gördüğü hallerde yukarıda sayılan yetkilerinden bir kısmını, sınırlarını açıkça belirlemek şartıyla genel sekretere devredebilir.

8.3.2.3. Genel Sekreterlik

Genel sekreterlik Başkanlığın icra organıdır. Genel sekreter meclise ve encümene karşı sorumludur.

Genel Sekreterin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Meclis ve Encümenin kararlarını uygulamak,
b) Yıllık çalışma programı ile bütçeyi hazırlamak ve Meclis'in onayına sunmak,
c) İdare gelirlerini toplamak, bütçe ve encümen kararlarına uygun olarak harcamaları yapmak,
d) Encümen tarafından tespit edilecek sınırlar içerisinde, taşınır malların alımına, satımına, kiralanmasına ve hizmet alımına karar vermek,
e) Personelin performans ölçütlerini belirlemek ve performansını değerlendirmek,
f) Personelin işe alınması ve işine son verilmesini encümene teklif etmek,
g) Başkanlığı temsilen, ulusal ve uluslararası toplantılara katılmak ve yurt dışı temaslarda bulunmak,
h) Başkanlığın sekretarya işlerini ve görev alanına giren diğer hizmetleri yürütmek.

Genel Sekreterliğin hizmet birimleri şu şekildedir:

i. Yatırım Planlama ve Proje İşleri Birim Başkanlığı
ii. Teknik Ekip Birim Başkanlığı
iii. Tanıtım Birim Başkanlığı
iv. Yönetim ve Destek Hizmetleri Birim Başkanlığı

<u>Yatırım Planlama ve Proje İşleri Birim Başkanlığı</u>

Yatırım Planlama ve Proje İşleri Birim Başkanlığının görevleri şu şekildedir:

- Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Alanında her tür ölçekte planlarını hazırlamak, hazırlatmak ve uygulamak,
- Bölge planlarına göre yapılacak yapım, restorasyon, konservasyon, rekonstrüksiyon, restitüsyon ve renovasyona yönelik yatırım projeleri ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- Bölge planlarına yönelik iş ve işlemleri yürütmek, bölgenin korunması ve geliştirilmesine yönelik araştırma, projelendirme ve eylem planları hazırlamak ve bunların uygulama esaslarını belirlemek ve izlemek,
- Risk yönetimi ve sakınım planlarının yapılmasına ve onaylanmasına ilişkin kuralları belirlemek ve izlemek, plana esas jeolojik ve jeoteknik etütleri yapmak, yaptırmak ve Meclisin onayına sunmak,
- Bölge içinde birinci derece arkeolojik sit ve Doğal Sit-Kesin Korunacak Hassas Alan dışındaki özel mülkiyete konu olan tarım alanlarında, tarım ve hayvancılık konularında, geliştirilmiş tekniklerin uygulanması ve özel ağaçlandırmalar ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

- Genel Sekreter tarafından verilen benzer görevleri yapmak.

Teknik Ekip Birim Başkanlığı

Teknik Ekip Birim Başkanlığının görevleri şu şekildedir:

- Koruma amaçlı imar planlarının plan hükümleri çerçevesinde uygulanmasını denetlemek,
- Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu tarafından onaylanmış rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerine ilişkin uygulamaları denetlemek, projesine uygun tamamlanan uygulamalar için kullanma izin belgesi düzenlemek,
- Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonuna gerçekleştirilen rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri için Komisyona teknik raporlar sunmak ve Komisyonu bilgilendirmek,
- Taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile bunların korunma alanlarında Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonunun kararlarına aykırı ve ruhsatsız olarak yapılan inşaatlar ile koruma amaçlı imar planlarında, plana; sitlerde, sit şartlarına aykırı olarak inşa edilen yapılar hakkında imar mevzuatına göre gerekli işlemleri yapmak, uygulamayı durdurarak konuyu belgeleriyle Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonuna iletmek,
- Tescilli kültür varlıklarının mail-i inhidam olmaları halinde can ve mal güvenliğinin sağlanması için gerekli işlemleri yaparak durumu Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonuna iletmek,
- Genel Sekreter tarafından verilen benzer görevleri yapmak.

Tanıtım Birim Başkanlığı

Tanıtım Birim Başkanlığının görevleri şu şekildedir:

- Kapadokya'nın tanıtımına yönelik her türlü görsel ve işitsel eserleri yapmak, yaptırmak ve hizmete sunmak,
- Kapadokya'nın tanıtımına yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtımını yapmak,
- Genel Sekreter tarafından verilen benzer görevleri yapmak.

Yönetim ve Destek Hizmetleri Birim Başkanlığı

Yönetim ve Destek Hizmetleri Birim Başkanlığının görevleri şu şekildedir:

- Personelin özlük ve eğitim işlemlerini yapmak,
- Bütçe ile mali iş ve işlemleri yapmak,

- İdarenin faaliyetleriyle ilgili yapım, bakım, onarım, satın alma, kiralama, ulaşım, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, belge yönetimi, demirbaş, arşiv, depolama ve sağlık giderleri ile ilgili tüm iş ve işlemleri yapmak,
- Genel Sekreter tarafından verilen benzer görevleri yapmak.

8.3.2.4. Hukuk Müşavirliği

Hukuk Müşavirliğinin görevleri şu şekildedir:

- İdarenin menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak, adli ve idari davalarda gerekli bilgi ve belgeleri hazırlamak, taraf olduğu adli ve idari davalarda İdareyi temsil ve davaları takip etmek,
- Başkan tarafından verilen benzer görevleri yapmak.

8.3.2.5. İç Denetçi

İç Denetçinin görevleri şu şekildedir:

- İdarenin gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesi, İdarenin mevzuata uygun olarak faaliyet göstermesi, her türlü mali karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesi amacıyla İdareyi denetlemek ve İç Denetim raporlarını encümene ve meclise sunmak.

8.3.2.6. Kapadokya Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu

Koruma Bölge Kurullarının görev, yetki ve çalışma şekli:

a) Başkanlık birimlerince tespit edilen veya ettirilen korunması gerekli kültür ve tabiat varlıklarının tescilini yapmak,

b) Korunması gerekli kültür varlıklarının gruplandırılmasını yapmak,

c) Sit alanlarının tescilinden itibaren üç ay içinde geçiş dönemi yapı şartlarını belirlemek,

d) Koruma amaçlı imar planları ile bunların her türlü değişikliklerini inceleyip karar almak,

e) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının koruma alanlarının tespitini yapmak,

f) Korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarından özelliklerini kaybetmiş olanlarının tescil kaydını kaldırmak,

g) Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarına ilişkin uygulamaya yönelik kararlar almak.

Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinde İdarenin yetkili olduğu kısımlarda, her türlü yapılaşmanın ve yapıların kullanımının denetimi İdarece yapılır.

Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinde yer alan 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren ve korunması gerekli taşınmazlarda gerçekleştirilecek her türlü uygulama için hazırlanacak projeler Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonunun onayına sunulur. Bölgede, bu kapsamdaki uygulamalar Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonundan izin alınmadan yapılamaz.

İdare, Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesine ilişkin yürüttüğü çalışmalar kapsamında ihtiyaç duyduğu takdirde, bölgedeki kendisine tahsisli olmayan köy yerleşim alanları ile belediye ve mücavir alan sınırları içinde yer alan 2863 sayılı Kanun kapsamındaki kamuya ait taşınmazların bakım ve onarımını ilgili kamu kurum ve kuruluşu ile protokol yaparak gerçekleştirmeye yetkilidir.

Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinde, bölge planlarında öngörülenler dışında, yeni yapı ve tesis yapılamaz.

Bölge planları yürürlüğe konulana kadar Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinde yapılacak her türlü uygulama Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonunun belirlediği geçiş dönemi yapılaşma koşullarına göre gerçekleştirilir.

Kuruluşu ve Çalışma İlkeleri

Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu Kültür ve Turizm Bakanlığı/İdare tarafından kurulur. Komisyon, köy yerleşim alanları ve belediye sınırları içinde kalan taşınmazlar da dâhil olmak üzere Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin tamamından sorumludur. Doğal sitlerin yeniden değerlendirilmesi hususu hariç olmak üzere, Bölgede 2863 sayılı Kanun ve alt mevzuatı ile korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına yönelik olarak yapılacak, plan, proje, uygulama, tescil ve ilgili diğer iş ve işlemler için Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonuna verilen görev ve yetkiler Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonunca yürütülür. Bölgede yer alan taşınmaz kültür varlıklarının tadilat ve tamiratı Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonunun izni ile yürütülür.

Kapadokya Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi içindeki doğal sitlerin tesciline ilişkin kararlar Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca alınır.

Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu, mimar ve şehir planlama alanlarındaki uzmanlaşmış ikişer üye ile arkeoloji, sanat tarihi, jeoloji mühendisliği, inşaat mühendisliği ve hukuk alanlarındaki uzmanlaşmış birer üyeden olmak üzere Bakanlıkça/İdarece seçilen dokuz üyeden oluşturulur.

Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu başkanı ve başkan yardımcısı, Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonunca dokuz üyenin katılımıyla yapılacak toplantıda üyelerin salt çoğunluğunun oylarıyla seçilir. Bu üyelerin yarıdan fazlasının değişmesi halinde başkan ve başkan yardımcısı seçimi yenilenir. Başkanın yokluğunda, başkan yardımcısı, Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonuna başkanlık eder.

Kapadokya Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Komisyonu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi sona erenler Bakanlıkça/İdarece en fazla bir dönem daha üye seçilebilir. Yeni üye seçilene kadar görev süresi dolan üyenin üyeliği devam eder.

8.3.2.7. Koordinasyon Kurulu

Koordinasyon Kurulu; Kültür ve Turizm Bakanı başkanlığında, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bakan Yardımcıları ile Nevşehir Valisi ve Nevşehir Belediye Başkanı olmak üzere dokuz üyeden oluşur. Bakanın olmadığı toplantılarda Koordinasyon Kuruluna Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı başkanlık eder.

Koordinasyon Kurulu Başkanı, Kurul gündeminde görüşülecek konularla ilgili olarak diğer bakanlıkların Bakan Yardımcılarını ve kurumların temsilcilerini toplantıya çağırabilir.

Koordinasyon Kurulu, her yıl en az iki kez olağan ve gerektiğinde Bakanın çağrısı üzerine olağanüstü olarak toplanır.

Koordinasyon Kurulu, Başkanlığın faaliyetlerine yönelik plan ve programları müzakere ederek öneri ve görüşlerini Başkanlığa bildirir.

Kurulun sekretarya hizmetleri Başkanlıkça yerine getirilir.

8.3.3. Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığının Bütçesi

Genel Sekreterlikçe yıllık program ve faaliyetler dikkate alınarak hazırlanan bütçe her yıl ağustos ayı sonuna kadar Meclise sunulur ve incelendikten sonra Başkan onayı ile yürürlüğe girer. Bütçe yılı takvim yılıdır, bütçe dışı harcama yapılamaz.

Başkanlık Gelirleri

1. Genel bütçeden aktarılan tutarlar.
2. Bölgede sunulacak hizmetler karşılığı alınacak ücretler ile Bölgede bulunan yerlerin işletilmesi ve işlettirilmesinden elde edilen gelirler.
3. Kültür ve Turizm Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü bütçesinden aktarılacak tutarlar.
4. Nevşehir İl Özel İdaresi, Bölge içerisinde hizmet veren Belediyeler ve Nevşehir Ticaret ve Sanayi Odası bütçelerinden en az yüzde bir oranında ayrılacak paylar.
5. Bölge işletme ve faaliyet gelirleri.
6. Her türlü tanıtım, basım ve yayın gelirleri.
7. Yurtiçinden ve yurtdışından sağlanacak bağış ve yardımlar ile sponsorluk gelirleri.
8. İdare gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.
9. Şehir vergisinden elde edilecek gelirler.
10. Diğer gelirler.

Başkanlık Giderleri

1. Bölgede etüd, envanter, planlama, proje çalışmaları, müşavirlik hizmetleri, bölgenin topografik özellik ve genel karakteri bozulmadan korunması, yangın ve zararlılarla mücadele edilmesi, tabii kaynakların geliştirilmesi, düzenlenmesi, restorasyonu, imar, ıslah ve çevre tanzimi, özel plan ve projelere göre yapılacak her türlü faaliyetlerin gerektirdiği harcamalar.
2. Bölgede, planları gereğince taşınmazların kamulaştırılması, üzerlerinde sınırlı ayni hak tesisi ve kiralanmasına ilişkin harcamalar.
3. Bölgede yer alan işletme, tanıtma, altyapı, üstyapı, idare binası, sosyal binalar, müze, ziyaretçi merkezi, tanıtma merkezi, saha sergileri ve bu tür faaliyetlerle ilgili her türlü harcamalar.
4. Bölge hizmetlerinin gerektirdiği, her türlü araç, gereç, ekipman ve benzeri taşınırların satın alınması, kiralanması, bakımı, onarımı ve işletilmesi ile ilgili harcamalar.
5. Personel, istihdam, harcırah, temsil ve ağırlama ile ilgili giderler.
6. Demirbaş ve tüketim malzemeleri ile ilgili harcamalar.

7. İdarenin görevleriyle ilgili diğer giderler.

8.3.4. Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığının Vizyonu

Dünyada eşi ve benzeri olmayan Kapadokya'nın tarihi, doğal ve kültürel değerlere sahip alanlarının korunmasını, geliştirilmesini sağlayarak ulusal ve uluslararası düzeyde saygın ve başarılı bir yönetim sergilemek

8.3.5. Kapadokya Destinasyon Yönetimi Başkanlığının Misyonu

Ulusal turizm plan ve stratejilerinde öngörülen ilke ve hedefler çerçevesinde geliştirilecek turizm plan ve programlarını etkin bir şekilde uygulayarak ilimizin sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlamak ve bölgeyi uluslararası düzeyde hak ettiği seviyeye taşımak

8.4. Hukuki Dayanaklar

a) 5355 sayılı Mahalli İdareler Kanunu
b) 2634 sayılı Turizm Teşvik Kanunu
c) 3194 sayılı İmar Kanunu
d) 6546 sayılı Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanun
e) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ve ilgili Yönetmelikleri
f) 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu